ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

Немачка 2,50 DEM, Француска 4,50 FRF, САД 1,25 USD,
Швајцарска 1,80 CHF, Шведска 10,00 SEK, Норвешка 11,00 NOK,
Данска 11,50 DKK, Аустрија 13,00 ATS, Грчка 200 GRD

9 770032 339010

30. XI 1990. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА LII ● 15 ДИН. ● БРОЈ 2031

СМЕРЕ ИЗ ВИСОКОГ ДРУШТВА

Фирдеус

Веровали или не!

АФРИЧКИ СТРВИНАР

СА БЕЛИМ ЛЕЂИМА ИМА ТАКО ОШТАР ВИД ДА МОЖЕ ДА УОЧИ ПЛЕН НА РАЗДАЉИНИ ОД 2000 МЕТАРА.

КЕНГУРОВА ШАПА

ЈЕ ЦВЕТ ИЗ АУСТРАЛИЈЕ А ИМЕ ЈЕ ДОБИО ЗБОГ ВЕЛИКЕ СЛИЧНОСТИ СА ШАПОМ ОВОГ ТОРБАРА.

Хенри VI (1421-1471)

ЕНГЛЕСКИ КРАЉ ИЗ ДИНАСТИЈЕ ЛАНКАСТЕР, ПРЕ НЕГО ШТО ЈЕ НАПУНИО ГОДИНУ ДАНА НАСЛЕДИО ЈЕ ЕНГЛЕСКУ И ФРАНЦУСКУ КРУНУ.

ЈЕЗЕРО МАШУ

У ЈАПАНУ ИМА ТАКО БИСТРУ ВОДУ ДА СЕ ПРОВИДИ ДО ДУБИНЕ ОД 42 МЕТРА.

СВЕЋА ЧАСОВНИК

КОЈА СЕ КОРИСТИЛА У 18. ВЕКУ ИМАЛА ЈЕ УТИСНУТЕ МЕТАЛНЕ КУГЛИЦЕ КОЈЕ СУ У ОДРЕЂЕНИМ ВРЕМЕНСКИМ РАЗМАЦИМА ПАДАЛЕ НА ПОСТОЉЕ СВЕЋЊАКА.

ЛАМА

МОЖЕ ДА ПОНЕСЕ ТЕРЕТ ОД ДО КИЛОГРАМА, ДНЕВНО ПРЕЛАЗИ ОКО 32 КИЛОМЕТРА И УСКИМ СТАЗАМА ПЕЊЕ СЕ НА 5000 МЕТАРА НАДМОРСКЕ ВИСИНЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● могу ли покретне степенице да, осим навише и наниже, скрећу у страну? Изгледа да могу: у Јапану је произведен огледни модел

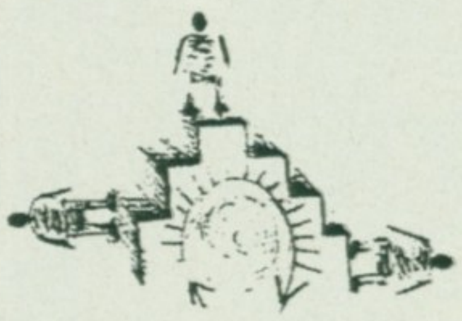

ескалатора који је у стању да скрене под углом од 180 степени.

●●● аустријска филијала чувене америчке фирме „Блек енд Декер" почела је да производи акумулаторску метлу, нешто слично усисивачу кад је укључен да издувава ваздух. Апарат тежак 1,6 килограма, уз помоћ ваздушне струје која се креће

брзином од 22 метра у секунди омогућава да се почисте стазе у башти или згрне опало лишће. Акумулатор се пуни 10 сати после чега метла ради 15–20 минута.

●●● 500 година од откривања Америке биће 1992. обележено и преводом Колумбовог писма шпанској краљици у коме он приповеда о својим открићима и то

на равно 500 језика и наречја. Засад је оно преведено само на 200 језика, а после овог преводилачког подухвата, заједно са Библијом и Општом декларацијом права човека, постаће документ који је преведен на највећи број језика.

●●● мачке не воле воду, али млади мачак Алдо из Париза обожава да се брчка

у друштву свог власника дванаестогодишњег Жилијена. Научио је да плива летос на Средоземном мору, а преко године два пута дневно преплива по десет метара у затвореном базену.

●●● ових дана Френк Синатра купио је свом псу зубну протезу која је коштала 40 милијарди старих динара. Његов немачки овчар Лерој

Браун налетео је грешком на затворен прозор после чега више није могао да једе.

●●● сузе изазване емоцијама и оне које настану надражајем, на пример црног лука, нису истог састава: др Фрај који се годинама бави проучавањем суза утврдио је да у онима које теку због осећања има 25 одсто протеина више.

Илустровао: Зоран Петканић Петко

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ШПИЈУНАЖА И КОНТРАШПИЈУНАЖА, ПОСАО СВАКИДАШЊИ

ТАЈАНСТВЕНИ СА ПОСЛЕДЊЕГ СПРАТА

Совјетски Комитет државне безбедности, познатији као КГБ, изузетно је професионална, агресивна и немилосрдна тајна служба чији је основни задатак да открије, застраши и пресретне сваку претњу режиму

Свака држава брани сопствени владајући поредак, између осталог и тајном службом која се у различитим земљама различито назива. Совјети у томе нису изузетак, напротив.

Прича о КГБ-у није дуга, али је сложена јер је и сама организација таква.

Почело је у Октобарској револуцији 1917. Лењинов саборац и блиски пријатељ Феликс Едмундович Ђержински, руски држављанин пољског порекла, добио је задатак да сломи остатке унутрашњег непријатеља. Окупио је Ванредну комисију за борбу против контрареволуције (Чрезвичајна комисија звана „Чека"). Назив не упућује на одабране поверљиве људе, читаву малу армију, који су чинили покору. Припадници „Чеке" имали су право да суде на лицу места.

Продужена рука Политбироа

Током 1922. „Чека" постаје ГПУ (Државна политичка управа) и наставља са својим окрутним послом. Тих година сурово су гушене све демонстрације, убијено на стотине богатих сељака, кулака и још толико сумњивих послато у радне логоре у Сибир. Ти несрећници саградили су и џиновску брану на Дњепру.

Крајем тридесетих Стаљин почиње са масовним чисткама. Десна рука му је ГПУ као део НКВД-а (Народног комесаријата за унутрашње послове). Убијени су сви Стаљинови противници, хероји револуције, убијено је 50.000 официра Црвене армије који су на својим леђима изнели рат, укупно – живот је изгубило око три милиона људи. Главни креатор овог злочина био је Стаљинов миљеник и од 1938. шеф НКВД-а Лаврентије Павлович Берија.

Стаљин је умро 1953. а Берија покушао да изврши државни удар. Није успео, изневерили су га властити официри. Тајно је погубљен без суђења.

Ново лице на совјетској сцени Никита Сергејевич Хрушчов осудио је Стаљинове и Беријине злочине и реорганизовао некадашњу „Чеку" на тај начин што је основао КГБ. Ограничио је његову моћ, али то није дуго трајало. Брежњев и Косигин су се отарасили Хрушчова и вратили КГБ-у „сва права".

Од тада, у КГБ-у и у начину његове делатности ништа се није променило, КГБ је сила и моћ у Совјетском Савезу, држава у држави.

Сваки генерални секретар совјетске комунистичке партије или је претходно био шеф КГБ-а или је имао најтешње везе са КГБ-ом. У ствари, КГБ за свој рад директно одговара Политбироу и од њега прима наређења. Ни сви чланови Политбироа немају увид у организацију и начин деловања КГБ-а. У то је упућено само неколико особа, пре свих генерални секретар партије.

Основни задатак КГБ је да одржава, брине и спроводи у земљи и свету политику коју води постојећи Политбиро. А основно гесло под којим ради је да циљ оправдава средство.

Само посвећени знају

По устројству, КГБ је војничка организација. Нема кутка на Земљиној кугли где „кагебеовци" нису присутни или одлазе на задатак.

Тачан број људи који раде за КГБ не зна нико, чак ни најужи политички врх Совјетског Савеза. Званично се помиње број од 500.000 сарадника укључујући и посебне јединице граничара.

Света је тајна и организаци-

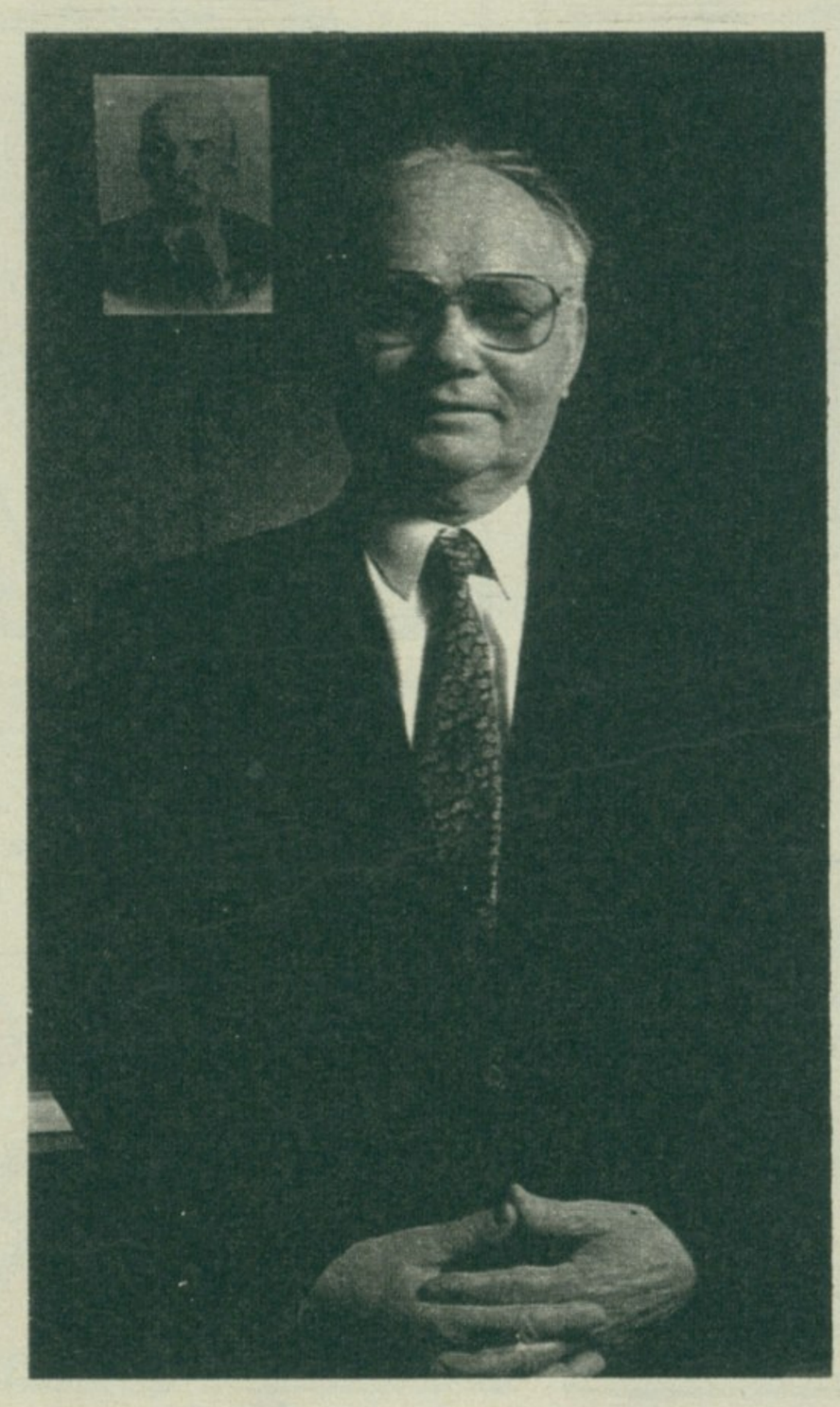

Генерал Владимир Крушков, шеф КГБ-а.

Мајор Зиновјев, наставник у школи КГБ-а, показује „питомцима" нови апарат за снимање најминијатурнијих ствари.

она шема КГБ-а. Контрашпијунажа западних земаља успела је да провали основе организације и, захваљујући томе, парира КГБ-у. Међутим, детаље организационе шеме не знају ни виши официри КГБ-а. Један сарадник КГБ-а не сме да ода другоме у ком одељењу и на каквом задатку ради и обрнуто! Све и кад би хтео, не би много постигао јер су појединa одељења КГБ-а раштркана широм Москве и Совјетског Савеза, а сарадник КГБ-а крије своју припадност ради личне сигурности.

Теоретски, КГБ-ом управља Централни комитет, практично шеф који је по чину обавезно генерал. Управа се налази у Москви у згради Лубјанка, некадашњем затвору, на тргу Ђержински.

На Западу се верује (и тврди) да је КГБ подељен на такозване главне управе, а оне на наменски разноврсна одељења. Ударне и основне су Прва и Друга управа.

Прва управа је одговорна за научну и техничку шпијунажу, за подмићивање страних службеника на поверљивим пословима и људи који утичу на јавно мнење, придобијање страних шпијуна, крађу војних тајни, саботаже и сличне послове.

Друга управа се брине да грађани у Совјетском Савезу „послушно живе и раде" и при том се ослања на масу доушника.

Трећа управа ради исто што и Друга, али у армији. Наравно, армији се не допада што се пипци КГБ-а шире и у њеном ткиву, али је немоћна, на КГБ не сме нико да се пожали.

Занимљива је Пета управа. Она лови вернике, „настране" интелектуалце и политичке дисиденте.

Вредна је помена и Седма управа задужена за надгледање странаца. Сваки туриста или пословни човек који долази у Совјетски Савез добија одмах „невидљивог пратиоца". Ако је цела туристичка група у питању, о њој брине водич „Интурса". Водичи су сарадници или људи КГБ-у.

Изузетно је важна Осма управа одговорна за истраживање иностраних комуникација и сигурност домаћих.

У Совјетском Савезу КГБ одређује и где ће грађани живети и радити. Природно, то раде службени органи, „кабегеовци" су у сенци, али се зна да КГБ, чак, уместо јавног тужиоца пише оптужницу на суђењу политичким противницима.

Без знања амбасадора

Кућепазитељи су такође сарадници КГБ-а. Дужни су да у посебну свеску уписују кад одлазе и враћају се с посла станари зграде, колико су одсутни, уопште.

Посебну пажњу КГБ посвећује амбасадама и страним дипломатама. Све амбасаде у Москви се прислушкују, америчка посебно.

Стране амбасаде у Москви могу да запосле на местима кувара, вртлара или чистачице само совјетске грађане. И они су агенти КГБ-а. У америчкој амбасади се бране тако што су целокупном свом особљу забранили било какав додир са домаћим светом.

Француска амбасада у Москви такође је имала аферу са КГБ-ом. Утврђено је да Совјети пресрећу и „лове" њене телекс поруке. Сасвим случајно, покварио се један телекс и приликом поправке у механизму је нађен посебан уређај који је уградио КГБ. Учинио је то приликом транспортовања телекс-уређаја из Париза у Москву.

Посебна прича је совјетска амбасада у Вашингтону. Руси су је подигли на идеалном месту па су путем шуме антена на крову прислушкивали телефонске разговоре између Беле куће и Пентагона, FBI и CIA.

Уопште, све совјетске амбасаде у иностранству гнездо су шпијунске делатности КГБ-а. Припадници те тајне службе запослени су као дипломате и уживају имунитет, али у амбасади делују потпуно независно од амбасадора, чак и њега шпијунирају. Технички уређаји и опрема неприступачни су амбасадору и особљу и обично су смештени на последњем спрату зграде амбасаде. Агенти КГБ-а у амбасади избегавају било какав разговор са особљем. Они одржавају везу са шпијунима који раде за њих.

Амбасадор умногоме зависи од шефа станице КГБ-а при амбасади. Уколико он о њему пошаље негативан извештај у Москву, каријера му неће бити дугог века. Амбасадор најчешће не зна ко све ради за КГБ.

Ипак, он је обавезан да у случају разоткривања шпијунске активности било кога од особља амбасаде преузме сву одговорност. Исто тако не сме да призна да иза тога стоји КГБ.

Стране владе, међутим, знају чији су прсти умешани у шпијунске догађаје, али су немоћне. Зато прибегавају протеривању „особља" совјетске амбасаде. Године 1971. Велика Британија је одједном протерала 105 совјетских дипломата, Сједињене Америчке Државе су касније отказале гостопримство готово целој совјетској мисији при Уједињеним нацијама. Мала корист – уместо једних стижу други „кагебеовци".

* * *

У иностранству, по неким изворима, КГБ плаћа завербоване најмање од свих тајних служби на свету, око 300 долара месечно.

Само једна тајна служба може се носити са КГБ-ом. То је америчка CIA, Централна обавештајна агенција. Не разликује се ни по стилу ни по циљу, једино служи другом поретку. Народ би рекао – исто то, само мало другачије.

П. З.

Тајна која тече и траје

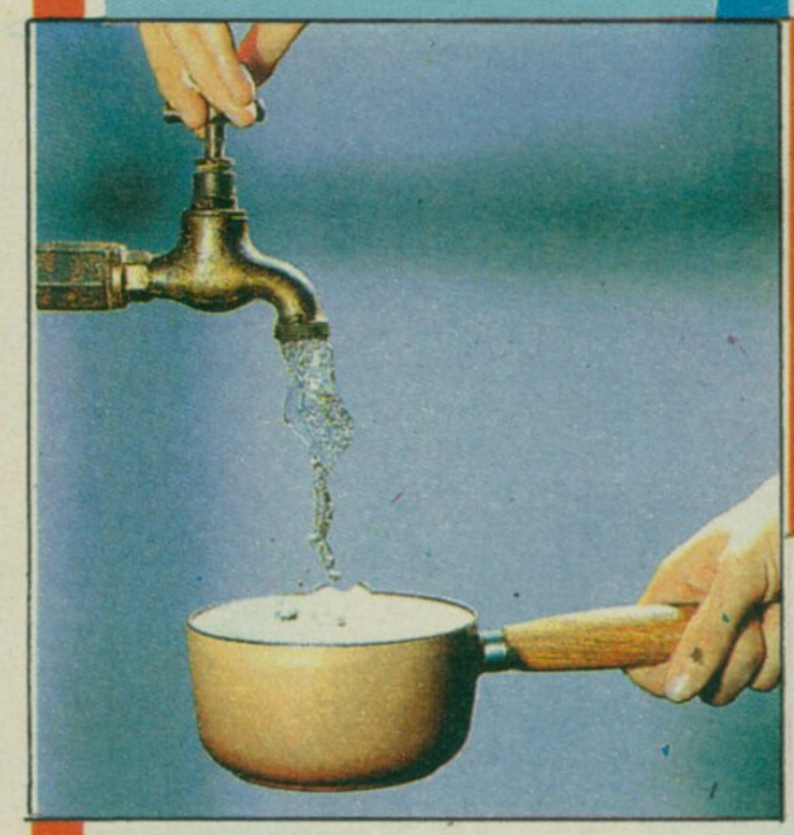

1.
Спектографска анализа водене паре показала је да молекули H_2O имају облик Микијеве главе. Зашто се баш тако ређају атоми водоника и кисеоника, остаје да се разјасни.

2.
Ништа обичније него да отворимо славину и наточимо... шта, заправо? Само се мисли, за сада, да молекули воде „цуре" у групама по пет, сложених као по врховима замишљеног тетрапака. Још није пронађен начин да се то провери.

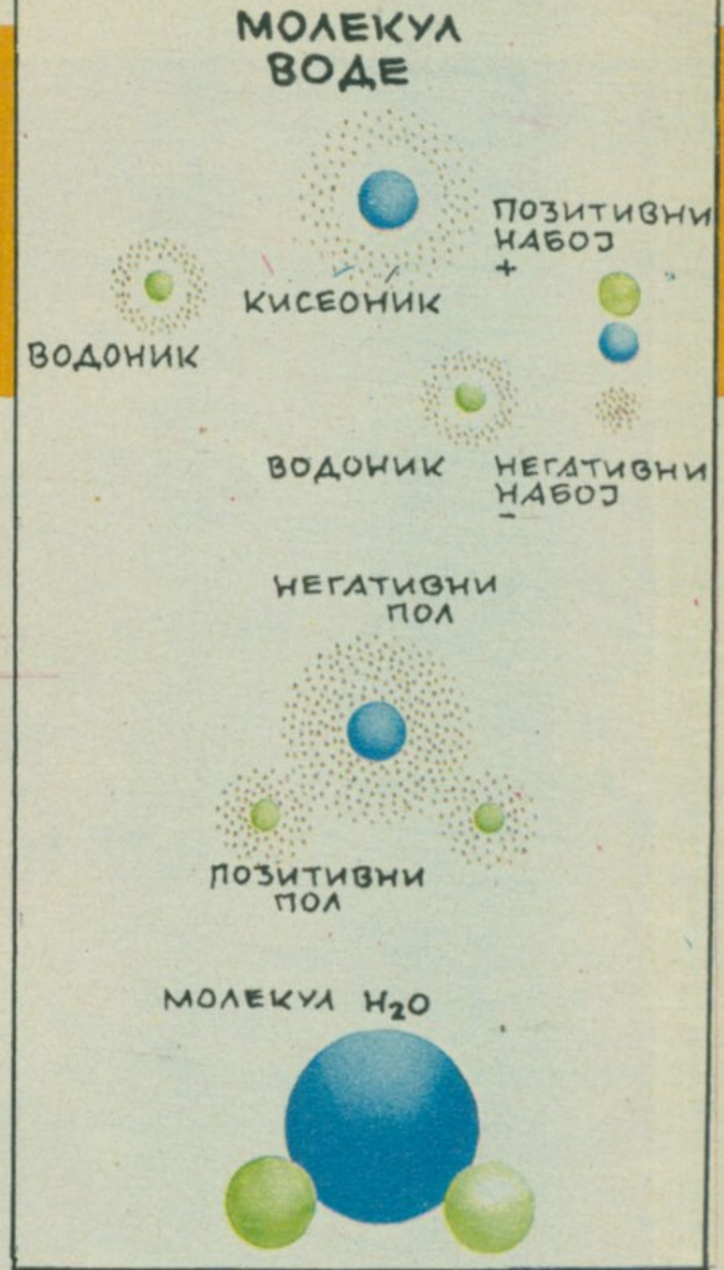

ВОДА ВАНЗЕМАЉАЦ?

Одакле 1.386 милиона кубних километара воде на нашој планети, питање је на које наука није одговорила

Сваки школарац зна да је Земља једина планета Сунчевог система на којој вода тече у изобиљу. Зна се и да је некада давно воде било и на Марсу, али је она с њега ишчезла, највероватније тако што се следила испод његове површине.

Али, откуд вода на нашој планети? Многи научници бдели су над овим питањем, па постоје и разне претпоставке. Како се зна да вода није ретка појава у свемиру, неки верују да је баш отуда и доспела на Земљу, али када? Да ли у часу настајања Земље или када је она већ увелико кружила око Сунца – само су нова питања.

Ако је вода „пала" на већ створену Земљу, могли су је донети метеорити јер неки су њоме и те како богати. Па ипак, само од себе намеће се питање колико их је морало бити да би сручили голему количину од 1.386 милиона кубних километара воде?!

Затим, познато је и да је веома давно, убрзо по настајању Земље, на њу налетело некакво небеско тело величине Марса. Последица те катастрофе је – Месец. Али, тако силовит „судар светова" морао је распршити и сву воду са Земље. Значи ли то да се сва њена количина после тога „повратила" или поново налила из свемира? Ова питања без одговора само уносе нову збрку у претпоставку по којој је вода „ванземаљског" порекла.

ПОДВАЛА КАО У РОМАНУ

ЧОВЕК-МАЈМУН ИЗ КАБИНЕТА

Тајна пилтдаунског човека, највеће научне подвале овог века, најзад је решена – тврди британски научник Френк Спенсер. Иза ове подвале стоји сер Артур Кит, један од најпознатијих антрополога у своје време. Умро је 1955, у осамдесет ос-

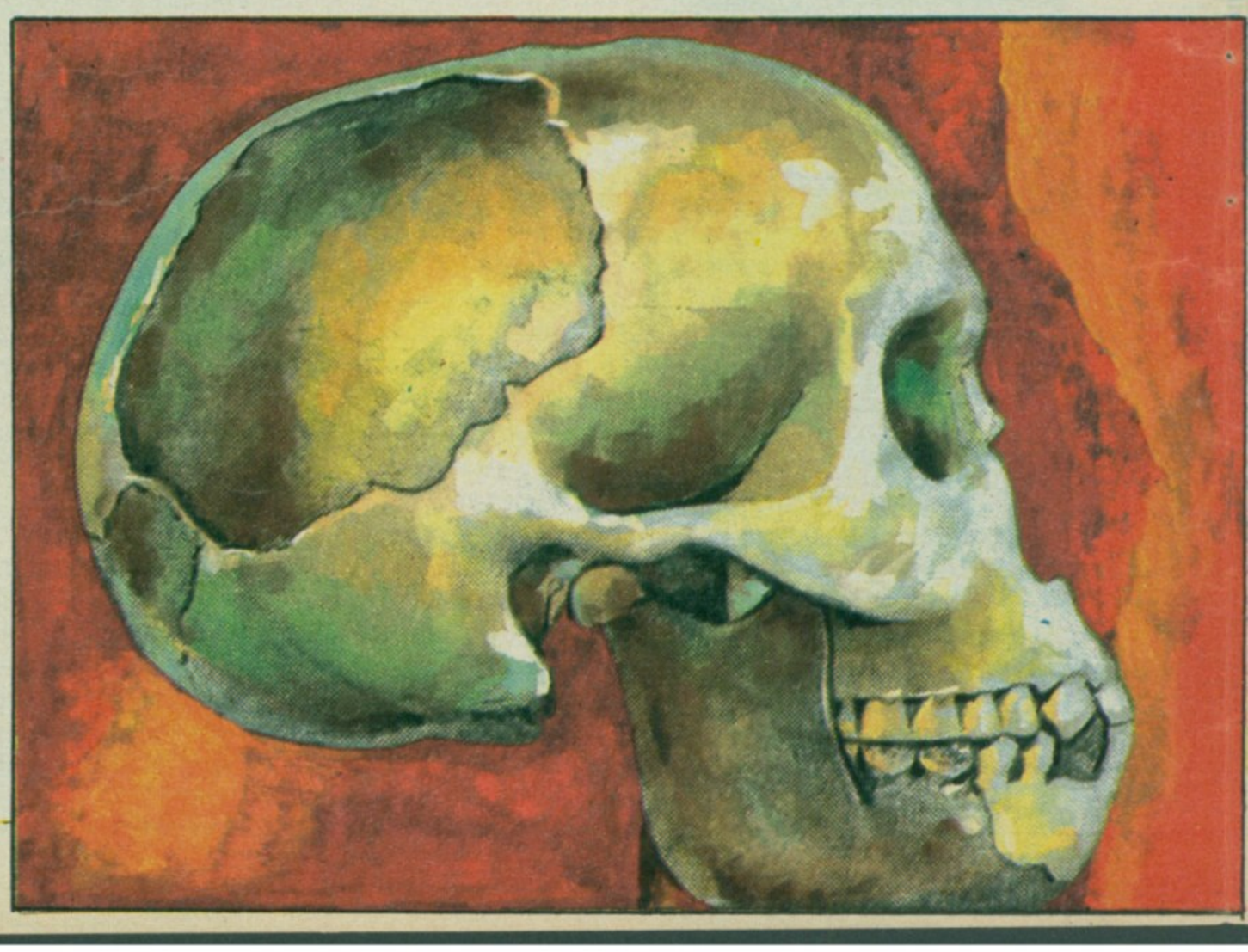

1.
Пола човек – пола мајмун, али како!

Већ двадесетак година једна супротна мисао о пореклу воде тражи зато доказе којима би се потврдила. По њој, вода се створила приликом настајања саме Земље и задржала се у њеној утроби на неких 400 до 500 километара испод коре. Али, не оваква какву знамо, него у облику једног кристалног минерала у којем се налазе магнезијум, силицијум, водоник и кисеоник (Mg_{12} Si_4 O_{19} OH_2). Тај минерал научници су назвали „Фаза Б", а његова кристална грађа са својих четрдесет атома уплетених у основну мрежу спада у најсложеније за које хемија уопште зна.

Управо из обиља водоника и кисеоника у „Фази Б" настао је огроман резервоар воде испод Земљине коре и она је једино кроз вулкане могла избити на површину.

Наука потврђује Библију

Амерички истраживачи успели су да створе у лабораторији поменути сложени кристал и то при температури од 1200 степени Целзијусових и под притриском од 120.000 атмосфера. То још није доказ. Онај прави крије се на дубини од око 500 километара испод Земљине коре, на коју нико још није успео да се спусти, сем, наравно, у машти Жила Верна.

Занимљиво је да се ова најновија научна претпоставка сасвим поклапа са најстаријим предањем на свету, оним библијским. Стари Завет почиње овако:

„У почетку створи Бог небо и Земљу.

А Земља бјеше без обличја и пуста,

и бјеше тама над безданом: и дух Божији

дизаше се над водом..."

3.

Да ли нам је вода, од које смо и сами највећим делом „начињени", пала с неба или, пак, изашла из пакла, не зна се. А можда је настала на неки трећи начин!

Види се, дакле, да је и по Библији вода настала заједно са Земљом „првог дана постанка света".

Молекули од Микијевих глава

Током дугих миленијума људске цивилизације вода је, у ствари, више привлачила пажњу смелих помораца него научника. И сами хемичари дуго су је посматрали више као неку датост него као научни изазов. Тек у новије време видело се колико је она сложена и, заправо, нимало разјашњена појава.

На пример, свако зна да се молекул воде означава са H_2O: два атома водоника и један кисеоника њен су састав. Али, ко је још чуо да тај молекул има облик – главе Микија Мауса! Ово се догађа зато што се мањи атоми водоника „лепе" за крупни кисеоник под (увек истим) углом од 104,474 степена, а то се видело тек изучавањем „спектара инфрацрвеног упијања воденe паре". И још: на „Микијевој глави" растојање између атома водоника и кисеоника износи 0,95718 ангстрема, а један ангстрем – означава се са Å – непојмљиво је мала „величина" од 10^{-10} метара!

Наравно, оваква мерења незамисливо сићушних честица могла су да се обаве само захваљујући најсавременијој данашњој лабараторијској опреми, ласерима и компјутерима. При том, структура текуће воде (тачније: воде када је у течном стању) ни уз најсавременије спектографе и остала чуда технике још не може сасвим да се одреди! Научници управо покушавају да то учине помажући се оним што су успели да одреде, структуром водене паре и леда. Значи, тек треба да дође до закључка о „моделу" текуће воде.

За сада се само мисли да „основни блок" у течној води чини пет група молекула, један у средини и четири около, сложених у тетраедар (то је онај добро познати облик паковања за млеко и јогурт). Али, поред основног блока около „пливају" и слободни молекули као и групице распоређене на друге начине.

Кад је реч о води у природи, њени молекули никада нису сами, па је тако „чиста вода" – обично мит. Ње има само у апотекама. Јер, у природи је вода недељива од онога што је окружује јер она непрестано делује на своју околину. Тако вода лако раствара разне соли, гасове, органске молекуле и њена је молекуларна грађа стога недељива од њене околине, било да је то чаша, корито мора или наше тело!

А кад је о њему реч, вода чини између 65 и 70 одсто његове масе. У нашем организму непрестано се одвија на хиљаде промена органских молекула. Кад само помислимо колики је уз нас, људе, сав остали живи свет на Земљи, а затим и онај неживи, постаје јасно зашто је тешко продрети до краја у тајну воде. Биће ту посла још за генерације и генерације истраживача!

М. К.

мој години живота, с орденом витештва за допринос на пољу науке!

Спенсер даје бројне потврде о томе како је Кит фалсификовао лобању којом је желео да докаже везу између човека и човеколиког мајмуна. Више од четрдесет година веровало се да је та лобања стара између двеста хиљада и милион година и служила је као потврда тезе по којој је праисторијски човек имао велики мозак, али и мајмунску вилицу, што је опет требало да значи да није био посебна врста већ да је постао управо од мајмуна.

Научна испитивања обављена још 1953. открила су да ту нешто није у реду – да је горњи део лобање пилтдаунског човека новијег датума, а да је вилица припадала орангутану. Али, остало је питање да ли је то стварно подвала Артура Кита или је он сам био жртва нечијег подметања.

За Спенсера је, ипак, Кит био први на листи осумњичених, али ту су се нашла и нека славна имена, као што су сер Артур Конан Дојл, аутор Шерлока Холмса, који је у преварама налазио инспирацију за своја дела, као и француски свештеник Пјер Тејар д'Шарден коме су приписивали проналазак очњака пилтдаунског човека.

Спенсер је проучио хиљаде страница Китовог дневника, аутобиографије и писама уредно сложених у Природњачком музеју Краљевске високе школе за хирургију чији је директор био и Кит. Ту је више од четрдесет година стајала изложена лажна лобања и чувана као највећа драгоценост. За Спенсера је то била више полицијска него научна истрага.

Међу осумњиченима се нашао и Китов пријатељ Чарлс Досон, адвокат и ловац на фосиле, који је открио већину костију пилтдаунског човека. Спенсеру је било јасно да је у подвали учествовао и Досон, али је исто тако био сигуран да он није и њен идејни творац већ да је то био проверено славољубиви Кит. Он је највероватније узео неку стару лобању из музеја и закопао је тамо где је Досон могао лако да је нађе...

Једна од Китових лажи је и тврдња, из аутобиографије, да је Досона први пут срео тек после открића лобање, док се из Досонових писама види да су се већ увелико познавали. Даље, Кит тврди да је први пут крочио на тло човека из Пилтдауна на дан његовог открића 1912, док у „Британском медицинском часопису" из тог времена стоји непобитан доказ да је тај крај посетио много раније и у више наврата...

Лагао је јер је желео да сакрије велику подвалу, закључује Спенсер у недавно објављеној књизи о случају Артура Кита који је читавих четрдесет година вукао за нос своје колеге – и све нас!

С. И.

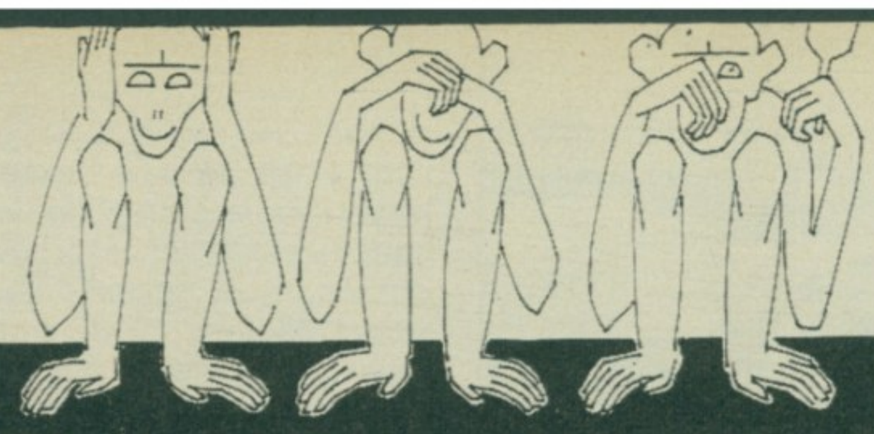

МА ШТА КАЖЕШ

ЛОПОВЕ, ЈАВИ СЕ!

Брачни пар Тропинових из града Новосибирска, СССР, кренуо је аутомобилом „жигули" да погледа нови филм. Ауто су оставили близу биоскопа, али кад су после представе изашли – њега није било. Позвали су милицију, стигла је патрола и дежурни је, реда ради, кренуо да погледа најближе улице. Овог пута, међутим, то се показало корисно: иза првог угла нашао је украдени „жигули". Очигледно, лопов је силом отворио врата, али није успео да упали мотор. Одгурао је ауто иза угла и како није успео да га покрене, оставио га.

Милиционер је посаветовао власника аутомобила да погледа недостаје ли му нешто, али све је било на месту: једина штета била је сломљена брава на вратима и то што су се изнервирали. Срећни, кренули су, најзад, кући. Успут је супруг осетио да га нешто жуља на седишту, а кад је погледао, имао је шта да види: новчаник препун рубаља. Очигледно, власништво злосрећног позајмљивача.

Ову вест послао је у московски лист „Недеља" Василиј Чеплигин, командир милицијске станице у коју су Тропинови донели нађени новчаник и додао на крају: – Сумњам да ће се власник јавити. ■

ТРЕБА ИЗАБРАТИ СТОЛИЦУ

Чувени тенор Лучано Паваротти прича:

„Када сам био мали, мој отац, који је био пекар, открио ми је певање и подстакао ме да школујем глас. Живели смо у италијанском граду Модени и узимао сам часове код Арига Пола, професионалног тенора. Истовремено сам похађао и нормалну школу и, када сам матурирао, питао сам оца да ли да постанем певач или учитељ.

– Лучано – одговорио ми је он – ако желиш да седиш на две столице истовремено, треснућеш на земљу. У животу треба знати одлучивати. Мораш сам да изабереш.

То сам и урадио. Требало ми је седам година напора и криза пре него што сам први пут наступио пред публиком и још седам сличних година пре него што сам дошао до Метрополитен опере. Данас знам: сваки посао тражи целог човека. Само, претходно треба изабрати своју столицу." ■

ПАТЕНТ КОЈИ ЖИВОТ ЗНАЧИ

Сигурносни мртвачки сандуци били су у великој моди током последње деценије прошлог века, то јест пошто је патентиран уређај који је, сваком ко би, не дај Боже, био жив сахрањен, омогућавао да звони, маше заставицом, даје светлосне сигнале и тако дозове помоћ. Није забележено да ли се ико икад послужио справицом која живот значи. ■

БАШ ЗАТО

Моја мајка је мом синчићу поклонила пиштољ на воду за његов трећи рођендан. Клинац се, уз радостан узвик, бацио на прву славину да га напуни. Не делећи његово одушевљење, рекла сам мајци:

– Заиста ме чудиш. Зар се не сећаш колико су те разлуђивали наши водени пиштољи?

Она се насмешила и одговорила ми:

– И те како се сећам! ■

Џејн Флик,
„Ридер'с Дајџест"

ТУМИНА ДЕЦА

Двадесет четири супруге, 139 деце и још троје на путу, бројно је стање породице Туме Нзумакасе, шездесетосмогодишњег врача из Зимбабвеа. Због овако бројне породице Тума ужива велики углед, посао му омогућава да је пристојно издржава. Сваке недеље он мора да обезбеди тону кукурузног брашна, 48 боца уља, 500 векни хлеба, 80 килограма шећера и једног вола који плане за два дана. ■

Илустровао: Зоран Петканић Петко

Јапанске наочари за сунце које је Џон Ленон носио 1965. године, цена 3.200 фунти.

ИДОЛИ НА ПРОДАЈУ

Више није чудно да се на аукцијама излажу инструменти, одећа и свакакве тричарије које су некада служиле најпознатијим рок музичарима. Јуна ове године гитара марке "Фендер стратокастер" продата је по фантастичној цени од 180.000 фунти. Наравно, само зато што је припадала Џимију Хендриксу и што је свирао на Вудстоку, фестивалу на острву Вајт, и на Атланта фестивалу, два месеца пре смрти. Гитару је на аукцију изнео, неки кажу из нимало сентименталних разлога, Мич Мичел, бубњар Хендриксовог пратећег састава. Очекивао је да ће постићи само трећину цене за коју је гитара на крају продата. Крајњим исходом аукције подједнако је био изненађен и Стив Мејкок, процењивач вредности у чувеној аукцијској кући „Сотби".

– Пре бих рекао да сам био пријатно шокиран. На аукцији су само двојица очајнички желела ту гитару и нисам сигуран шта је превагнуло, дебљи рачун у банци или јачи нерви. Купац који је победио није се раније код нас надметао за предмете који су припадали рок музичарима, тако да не знам да ли је обожавалац Хендрикса или препродавац који очекује да ће вредност гитаре временом расти.

Јевтини Ози Озборн

Године 1981. у „Сотбију" су се први пут нашли предмети везани за рок носталгију. Пошто се идеја брзо показала као успешна у финансијском и престижном смислу, „Кристис" и „Филипс", друге две моћне аукцијске куће у Енглеској, одмах су се укључиле у трку. И – аукције су постале врло забавне. Узбудљивост продаје по традицији је остала иста само је рекламирање предмета постало готово смешно. На пример, најављујући пар ципела које су

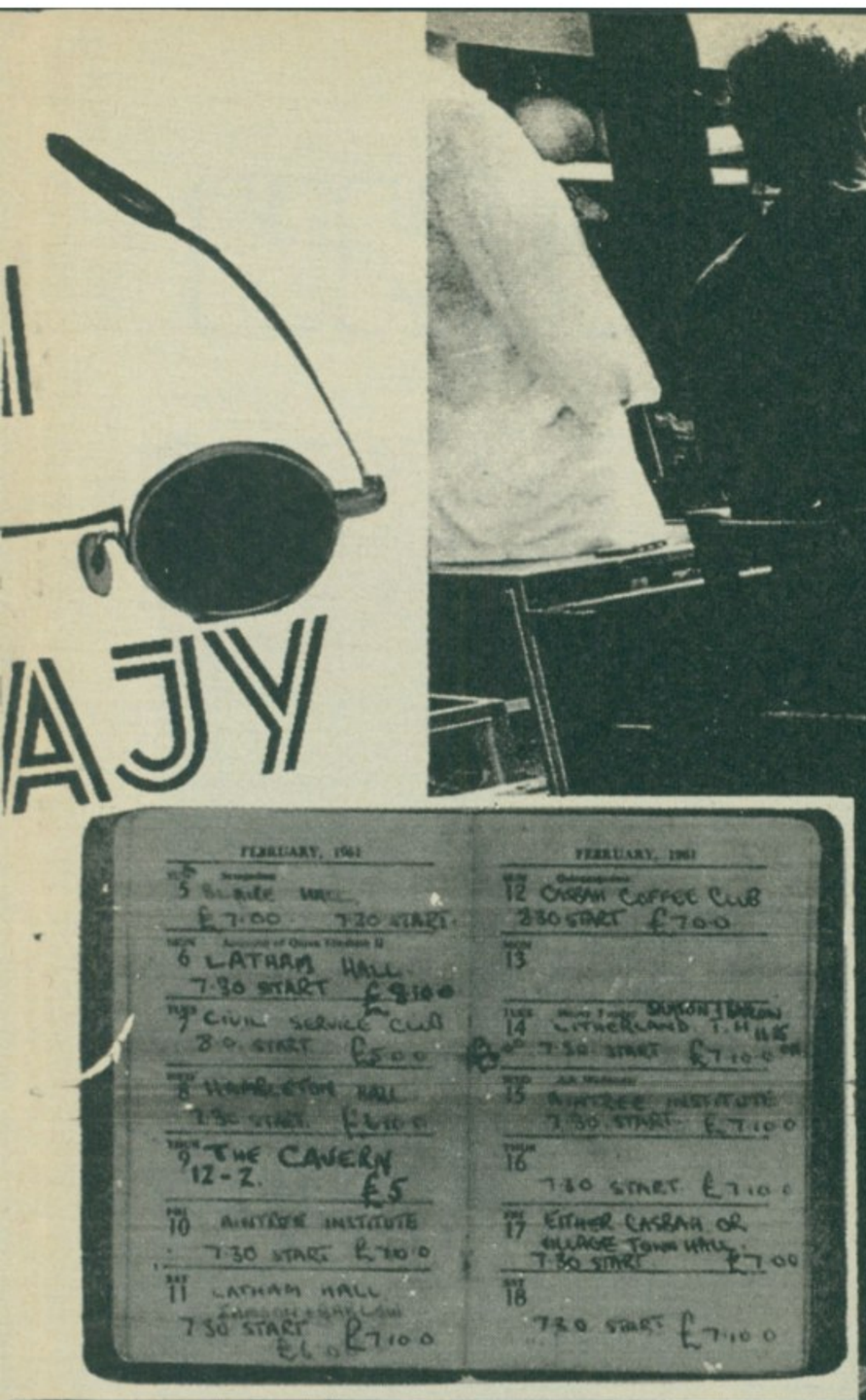

Дневник Пита Беста, првог бубњара „Битлса", у коме су записани концерти које су свирали 1961. године. Продат у „Сотбију" за 3.000 фунти.

Као краљица, полицајац „боби", магла, лондонски такси, тако су и аукције одавно постале део енглеске традиције. Али, и рокенрол. На чувеним аукцијама често могу да се нађу предмети који су припадали најпознатијим музичарима

припадале Принсу, службени извикивач у џентлменском маниру каже: – А сада имамо пар стилизованих, љубичастих ципела са високом потпетицом! – И што је најзанимљивије, нико се не смеје. Сви се, смртно озбиљни, задубе у своје рачунице. И тако ствари стижу новим власницима. Гитара Џона Ли Хукера, коју је потписао белом бојом, продата је за 4.000 фунти, китњаста јакна коју је Принс носио у филму „Purple Rain" достигла је цену од 2.600 фунти, одело које је Бади Холи носио на концертима 2.200 фунти, стари електрични клавир Џона Ленона догурао је до 4.200 фунти, више него када је био нов. По истој цени продат је редак плакат са „Live Aid" концерта на коме су се потписали сви учесници тог маратонског наступа.

Додуше, не уздижу се сви тако високо. Уљана слика коју је „намазао" Ози Озборн (некада певач групе „Блек Сабат") продата је за само 20

Црне кожне рукавице које су припадале Елвису Присliју. Носио их је док је јахао и возио мотоцикл. Продате за 500 фунти.

фунти, а исту цену постигла је и касета на којој се налази седам демо снимака Билија Брага из времена када још није био познат. Посебну драж касети даје нажврљана порука упућена непознатом уреднику у дискографској кући: „Шаљем вам траку као што сам обећао, спреман сам на сваку врсту чудних примедби и понуда..."

Половне панталоне

Занимљиво је да утврђивање аутентичности појединих предмета није велика мука. Када је Пит Бест, први бубњар „Битлса", донео у „Сотби" наочари за сунце и рекао да су припадале Џону Ленону, то је узето здраво за готово. Купац може само да се нада да су правилно поступили јер их је платио 3.300 фунти. Слично је било и са бившим басистом „Секс пистолса". Донео је шпанску гитару по којој је исписао: „На овој гитари компоновани су рифови и рефрени за песме „Anarchy In The UK", „Pretty Vacant" и још неколико песама. Гитара је продата за 1.100 фунти а његови мотиви нису преиспитивани.

– Ако Глен Метлок тврди да је то његова гитара, ми му верујемо – каже Ед Бачер, стручњак за процењивање вредности предмета који припадају поп култури у кући „Кристис". – Такве ствари тешко је утврдити, али, зато имамо стручњаке, графологе. На пример, добро је познато да Џорџ Харисон још увек потписује аутограме сва четири „Битлса" а људи који раде у фан клубовима „Битлса" и „Ролингстонса" могу да направе верне имитације аутограма. Наравно, наши људи их без муке откривају.

Слично мисли и Стив Мејкок из „Сотбија": – Већину ствари узимамо, углавном, на поверење. Дешавало се да добијемо и лажне ствари. Једном је дошао момак, својевремено члан неке групе која је почињала у исто време када и „Битлси", донео пар кожних панталона, рекао да су припадале Полу Макартнију и да их је добио у знак пажње за ручак који му је платио. Имали смо срећу да се појавио сам Макартни и оспорио целу причу.

Ипак, не треба се заваравати. Свима иде у прилог да се на аукцијама појави што више занимљивих предмета везаних за живот најпопуларнијих. Зарађују они који их донесу, зарађују аукционари а профитирају и купци јер су постали власници предмета које су оверили најчувенији стручњаци на свету.

Домаћа рок сцена још нуди сиромашан избор звезда чији би лични предмети побудили толико занимање. А и љубитељи рок музике нису богаташи па да за књижицу руком писаних текстова Боре Ђорђевића или за гитару на којој је свирао Горан Бреговић на концерту код Хајдучке чесме издвоје неколико десетина милијарди. Можда у далекој будућности. А можда већ сада неко, видовито, купује њихове ситнице надајући се да ће се; рецимо, двехиљадите негде у Београду отворити угледна аукцијска кућа.

П. Јањатовић

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

Средио стражара, пререзо решетке, прескочио зид, прешливао океан, борио се с ајкулама, ураганом...

Сумњиво небо

УБИЦА ОЗОНСКОГ ЛИЦА

Свако лансирање ракете у свемир доводи до великог уништавања озона и стварања страховитих количина отровних материја у Земљиној атмосфери. Дошло је време када Земљани више не би требало да се радују летовима у свемир

„Спејс шатл" полеће: за неколико секунди произведу се хиљаде тона отрова и уништи милион тона озона.

Да подсетимо: озон је главни филтер у Земљиној атмосфери који спречава продор смртоносног зрачења из дубоког свемира. Да нема озона, не би било живота на Земљи. Или, још прецизније: ако нестане озона из атмосфере, на планети Земљи више неће бити ни биљака, ни животиња, ни људи. Наравно, ови последњи би били одговорни за све.

Последњих десетак година научници целог света поручују да је Земљин озонски омотач све тањи. „Забавник" је о томе већ писао. Упозоравају да се већ јављају такозване озонске рупе у атмосфери кроз које опасно ултравиолетно зрачење несметано допире до површине Земљине коре. Последњих година у Југославији, практично, није било зиме, клима се мења, температура на Земљи полако расте, ремети се природна биолошка равнотежа, а за све то, између осталог, Земљани треба да захвале и све тањем озонском омотачу.

Непријатељ број један

Мало је познато да су свемирске ракете највећи непријатељ озона. Потребне су хиљаде и хиљаде аутомобила и млазних авиона да својим издувним гасовима униште онолику количину озона коју уништи, на пример, само један „спејс шатл" приликом самог једног лансирања.

Совјетски Савез је недавно упутио поруку Уједињеним нацијама да под хитно размотри невероватне податке до којих су Совјети дошли и предузме одговарајуће мере. Наиме, СССР позива да се смањи употреба свемирских ракета-носача са чврстим горивом. Да би у орбиту око Земље однео само једну тону терета, амерички „спејс шатл" уништи чак 300.000 тона озона(!), или, по једном лансирању, преко милион тона те драгоцене материје изнад наших глава. Совјети, наравно, доказују како су њихови орбитални носачи далеко здравији јер лете на течно гориво, а то им омогућава да „троше" далеко мање озона. На пример, совјетска ракета-носач типа „протон" по једном лансирању уништи „свега" 38 тона озона, док „енергија" има знатно мање апетите – 15 тона озона.

Совјети се залажу за међународну контролу погонских група у свемирским ракетама као и за увођење врло строгих критеријума у погледу количине отровних гасова које ствара мотор ракете-носача приликом сваког лансирања. Све то подразумева да прва земља комунизма заправо навија за ограничење броја полетања свемирских ракета. Целу операцију те контроле требало би да спроводе УН, баш као што се контролише рад нуклеарних централа или, бар у последње време, производња нуклеарног оружја. Уз све то, Совјети траже потпуну забрану летова „спејс шатла" јер их покрећу такозване „бустер" ракете које, осим што упропашћују озон, при сваком полетању производе 187 тона(!) отровног хлора, исто толико алуминијум-оксида и око седам тона озонског оксида. Звучи невероватно, али мања ракета типа „Делта" приликом сваког лансирања уништи чак 8 пута више озона од ракета за „спејс шатл". Наиме, свако испаљивање „Делте" оставља Земљу са 8 милиона тона озона мање.

„Чернобил" у свемиру

Наравно, и ракете са течним горивом, какве су поменуте две совјетске или амерички „Сатурн 5", такође уништавају озон. Половином седамдесетих година када је „Сатурн 5" сваки час летео у свемир научници су израчунали да би 500 узастопних лансирања тог свемирског џина било довољно да потпуно уништи озонски омотач. Срећом, Американци никада нису доспели до те цифре.

Није само озон тај због кога заштитници животне околине са забринутошћу гледају у свемирске програме великих сила. На пример, у четвртом кварталу ове године америчка свемирска агенција NASA планира да у дубоки свемир, помоћу „спејс шатла", пошаље аутоматску станицу „Галилео" која би требало да, користећи гравитационо поље Земље и Венере, отпутује до Јупитера и прикупи податке о њему. Све је то лепо, али „зелени" упозоравају да се у „Галилеју" налазе два нуклеарна генератора за производњу струје. Ако са „шатлом" у којем ће бити „Галилео" нешто пође наопако као, на пример, са несрећним „Челенџером", који је експлодирао одмах по лансирању, могло би да дође до мале термонуклеарне експлозије у ваздуху са неколико стотина хиљада мртвих и огромним озраченим простором. Током последњих једанаест година Американци нису у свемир слали тако опасан терет. NASA, наравно, са своје стране тврди да је ризик минималан, али зар исто то нису тврдили и Совјети пре него што се десио „Чернобил"?

Александар Павић

Еурека!

СЛИКЕ ВИСЕ И... ГОВОРЕ

Телевизијски екрани постају све већи, али како они расту нарасла је и потреба да звук буде квалитетнији. Пре свега, звучници обично не стоје више с обе стране екрана, из простог разлога што би такав телевизор био сувше гломазан. Неке компаније зато праве ТВ пријемнике са звучницима уграђеним на бочним деловима кутије, али показало се да ни то решење није најсрећније: звук одлази „негде", а свакако ни не допире одакле треба и ето поремећеног уживања.

Али, решење стиже из немачке компаније EWD (Electronik Werke Deutsheland). То је сјајна замисао већ заштићена светски важећим патентом. Мозгови компаније, наиме, предлажу да се звучник стањи, разваља као тесто, све док не постане сасвим прозиран и велик тачно као – екран. Што да не, за ову сврху постоји материјал као створен, то је танки „филм" од пијезополимера.

Одлика тог синтетичког материјала је да се повија и савија, пулсира, гиба... под ударима електричних импулса. Тако опна од пијезополимера, кад на њу делују фреквенције звучних таласа, реагује управо као мембрана звучника – оног какав је до сада био познат. Како је ова пијезополимерска опна, рекосмо већ, прозирна, она ништа не смета оштрини слике. И звук

лепо допире тачно откуд га и очекујемо: из уста оних који се појављују на екрану. А и квалитет му је одличан пошто је довољно велик, таман колико и екран.

Компанија EWD иде и даље. Предлаже да на овај начин музеји и галерије унесу мало живости у своје озбиљне просторе. Из прозирне опне постављене преко слике могао би да одјекне и тон, рецимо, да нам Мона Лиза пожели „Добар дан"!

КАКО СИПАТИ БРЗО, А ПОЛАКО?

И чему би служила таква вештина? То се питају само они који не знају шта је најновији хит у оним баровима који држе до свог угледа и где се негује укус пун високих захтева. Тај хит зове се „шутер" и односи се на коктел од више пића различитих боја и густине тако да она у чаши леже једно поврх другог, у слојевима. Чаша шутера, гледана са стране, изгледа као пругаста капица. Али, за овако поређана пића потребна је лагана, лагана рука, тако рећи правог еквилибристе у одећи бармена. Један невидљиви дрхтај довољан је да се пића помешају и тако све упропасти.

Пошто је ствар озбиљна, ваљало је наћи неко решење, а о њему је размишљао Марк Буасоно из Винипега у Канади. И синуло му је! Направио је нарочити левак за сипање шутера. Није лако описати га. Пре свега, горњи и доњи отвор постављени су асиметрично, или простије речено, доња рупица не стоји на средини већ са стране, тако да течност кроз њу цури тачно на унутрашњи зид чаше. А затим, унутрашњост оног широког дела левка избраздана је спиралним жлебом да би се течност, усута одозго, успоравала на свом путу до дна левка и, најзад, сасвим

ПОГЛЕДАЈ МЕ У ОЧИ!

Очи су огледало душе али и нешто више од тога – огледало здравља. То објашњава и све веће занимање специјалиста за иридодијагностику – утврђивање стања здравља по дужици (ирис). Да се подсетимо, то је онај део ока иза рожњаче који регулиште количину светлости што улази у око, а од пигмента у њему зависи боја очију.

У лабораторији Универзитета „Патрис Лумумба" у Москви овај древни метод проучава се на најмодернијем нивоу, уз помоћ телевизије, најсавременије фотографије и компјутера. На контролном екрану емитује се слика дужице и само после неколико минута из штампача испада фотографија са текстом о здрављу пацијента.

Карта болести чита се на следећи начин: круг дужице дели се на секторе који одговарају цифрама на сату. Сваки систем органа ту има своје место. Горе, негде између 11-1 h, налази се мозак, доле у близини „шестице" су ноге. Десно око показује стање десне половине тела, а лево – леве. У каквом су стању желудац и црева говори прстен око зенице.

Некада је постављање дијагнозе на основу дужице захтевало много личног, напорног и пипавог рада, а и најмање померање тачке на дужици могло је да збуни и заведе лекаре. Откако се за то примењују рачунари, нема проблема.

Електронски дијагностички систем „Ирис" може да се користи за експресно постављање дијагнозе, за масовне прегледе становништва, у тзв. скрининг дијагностици код детаљнијих испитивања срца, бубрега, плућа и, најзад, за укупну дијагностику организма. За давање дијагнозе, у зависности од задатка, потребно је 3-30 минута.

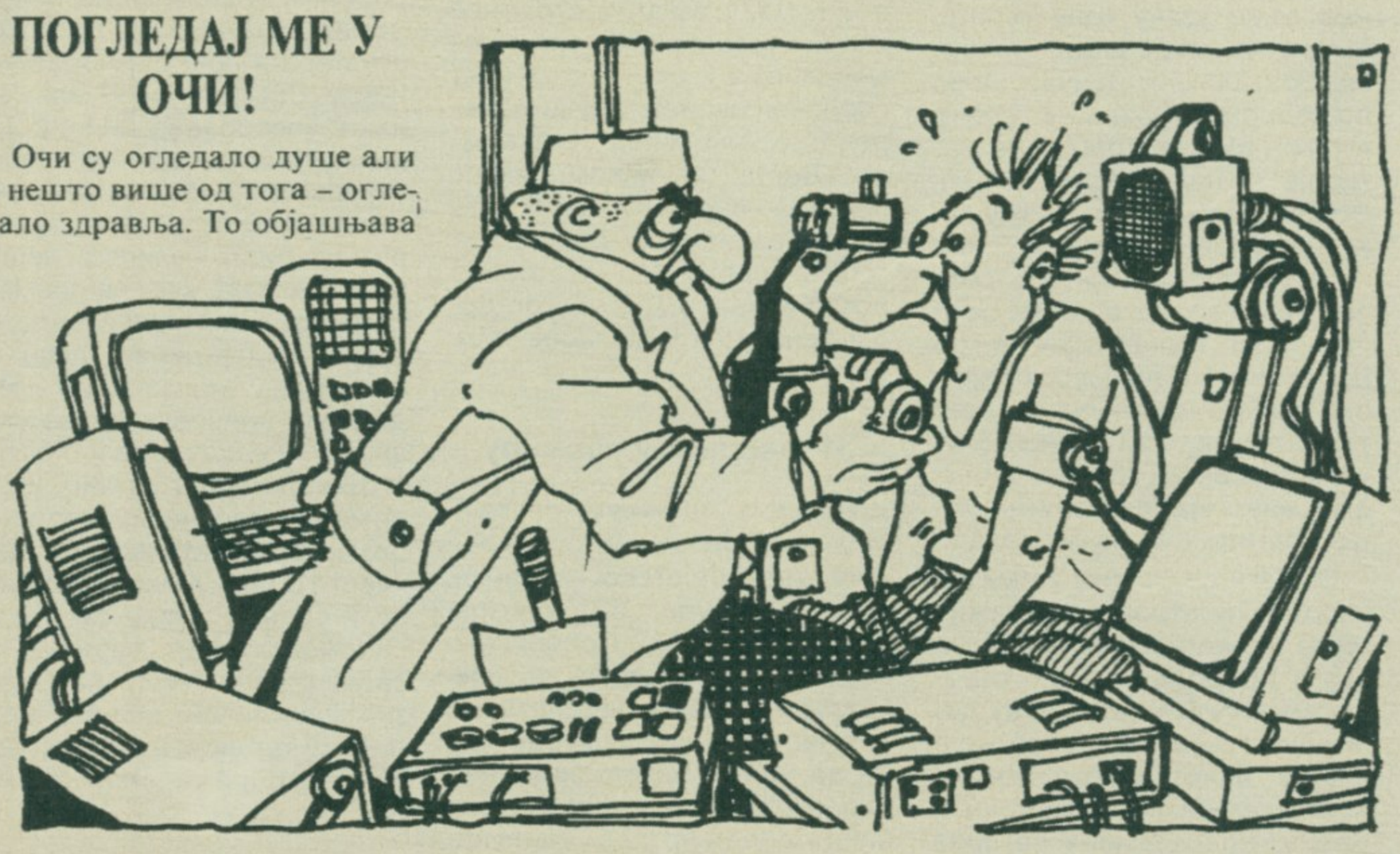

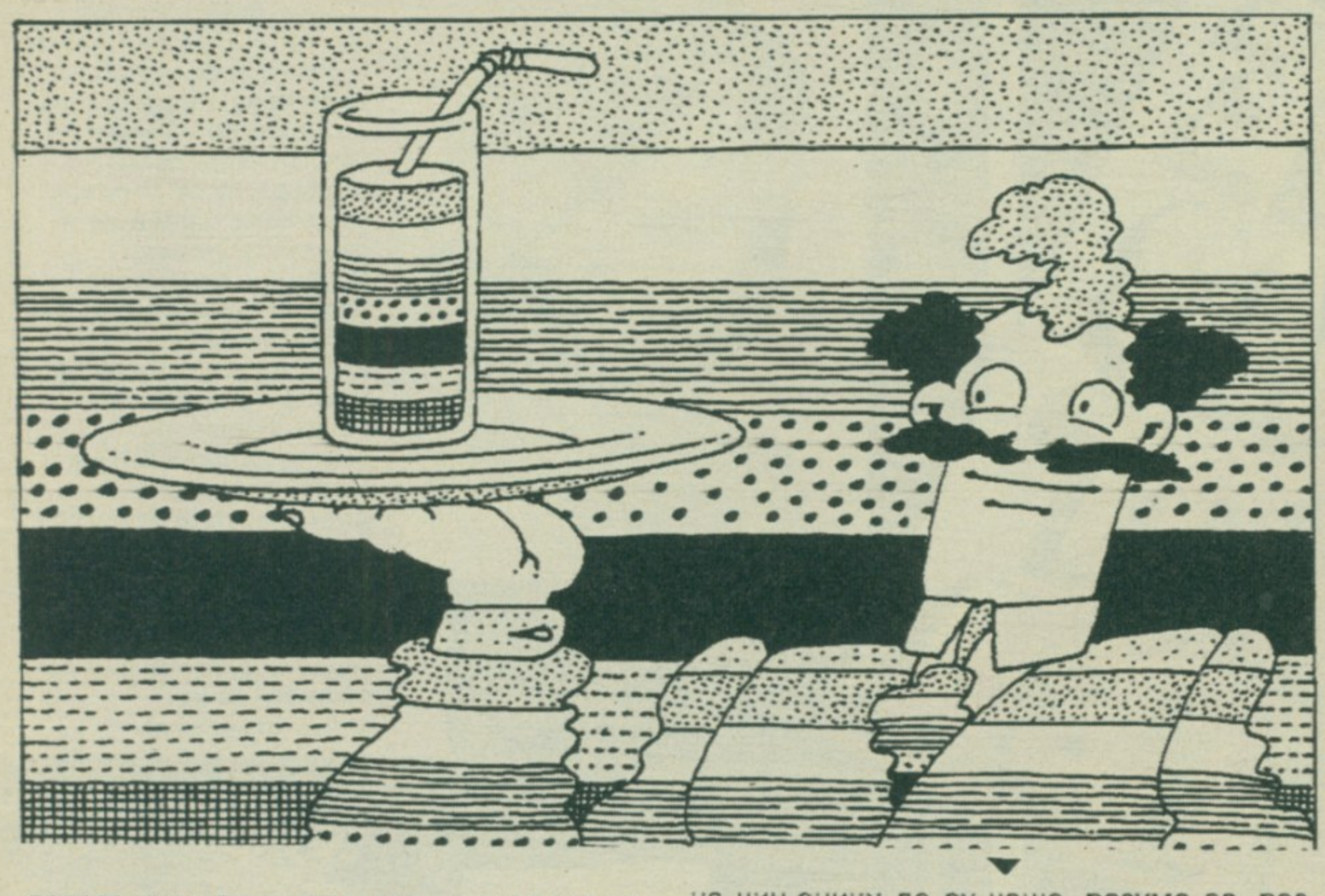

полагано и у тананом млазу, сишла низ чашу на своје место.

Грешке нема. Бармен сада може хитро да улива слој за слојем, пића ће се слагати, свé боја на боју, без опасности да се помешају. Изум је толико успео да и невешти домаћини могу помоћу њега да запање своје госте, баш као да су годинама само тренирали уливање шутера.

На све је мислио врли проналазач, па и на чињеницу да су чаше, разуме се, различитих величина (и сходно томе пречника). Зато и левак треба израђивати у разним ширинама, да лепо „пасује" на сваку чашу јер без тога – ништа! Не сме да се помера лево-десно.

Наравно, патент је заштићен, а његовом творцу остаје да се можда обогати ако народи широм света нагло покажу невиђено занимање за пругасте коктеле.

ПРОЈЕКАТ „КВАСАЦ"

Ево несвакидашњег открића микробиолога. Веровали или не, квасац и ми запањујуће смо слични у погледу структуре гена. Па сад, сваки пут кад одломимо залогај хлеба... Боље и да не мислимо на то, али научници раде ли раде на изради генске мапе квасца. Она чини само део великог међународног пројекта прављења такве исте мапе хомо сапиенса.

И, како посао молекуларних биолога одмиче, а на питању квасца ради 35 лабораторија из десет европских земаља, нижу се све већа изненађења. Квасац је, иначе, неугледна гљива просте, једноћелијске грађе. Али, биохемијски, та је ћелија – слична нашој. Његова скромна генска мапа, која је тек двестоти део људске, садржи, међутим, неких шест и по хиљада гена од којих највећи део још уопште није испитан. Оно мало познатих показују већ наведену и невероватну сличност са генима других организама, нарочито сисара.

Истраживање квашчевих гена почело је јануара 1989. године, а трајаће, како је предвиђено, око деценију. И, како тим поводом каже Андре Гомо, водећи истраживач тима при Универзитету у Лувену, Белгија, прављење генске мапе човека је „лет на Месец модерне биологије". Ако је тако, квасац је већ увелико у орбити!

М. К.

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

ПСЕЋА СРЕЋА

Произвођачи сладоледа у САД досетили су се како да човековом најбољем (четвороножном) пријатељу олакшају летње жеге, а себи напуне џепове: почели су да праве и сладолед за псе. „Леденe шапе" (тако се зове посластица) могу да се добију у три величине: за мале, средње и велике љубимце. Био је то пун пословни погодак: чак две трећине америчких власника паса обрадује повремено своје љубимце сладоледом.

О МЕСЕЦУ И ФИБЕРГЛАСУ

Изузев кратера и нешто свемирског хардвера земаљског порекла на Месецу као да нема богзна чега другог. Тачно? Нетачно, каже Брант Голсворти, председник „Алкоа Голсвортија". Месец је, тврди он, крцат материјалима од којих се прави фиберглас.

Голсворти је о Месецу и фибергласу почео да размишља пре пар година: – Пало ми је на памет како би, када би могла да се добију сложена влакна од материјала са површине Месеца, то био најпрактичнији извор грађевинског материјала за будуће лунарне колоније. – У међувремену, Голсворти и његова екипа заиста су направили фиберглас од вештачког лунарног камења које има исту хемијску структуру као и право камење с Месеца.

Следећи корак био је да се нађе извор топлотне енергије за претварање Месечевог камења у фиберглас. Невоља је решена уз помоћ компаније „Мекдонел Даглас", односно параболичног соларног колектора који даје температуре далеко изнад 1640° Целзијусових колико је потребно да би се Месечево камење истопило, а који је „Мекдонел Даглас" спреман да изнајми Голсвортију.

Тестови који ће показати да ли се од синтетичког Месечевог камења при одређеној температури заиста добија фиберглас требало би да почну пре истека године. Успе ли ствар, градићемо по Месецу од материјала кога тамо горе има на сваком кораку.

Илустровао: Зоран Петковић Петко

КО ШТА БАЦА У КАНТУ ИЛИ...

СМЕЋЕ ИЗ ВИСОКОГ ДРУШТВА

МАДОНА

Дакле, овако. Изгледа да, ма колико био славан и богат, увек има дана када човек једноставно не може да одоли „Мекдоналдсовом" хамбургеру са сиром, кока-коли (средњој) и помфрију. Између Мадоне и Реганових постоји тајна веза: и она и они снабдевају се из истог ланца самопослуга („Ралфс"). А, богами, некакве везе има и између Ворена Битија и Мадоне. Ако се и дописују, то је немогуће дознати јер и она, као Трејси, сецка пошту на резанце. Паметно. Никад се не зна кад ће ти неко украсти ђубре (и објавити га на колор-странама).

МАЈКЛ ЏЕКСОН

Мајки воли „Биг Мек", али у слабости према нездравој храни не иде даље од кокица с укусом сира. Игра „Скребл" (игра речи), воли сок од јагода, једе бели хлеб и успут чита здравствене часописе. Пошту баца у ђубре у несасецканом стању. Да ли зато што је и онако незанимљива или је Мајкија, у принципу, баш брига?

ВОРЕН БИТИ

(алиас Дик Трејси)

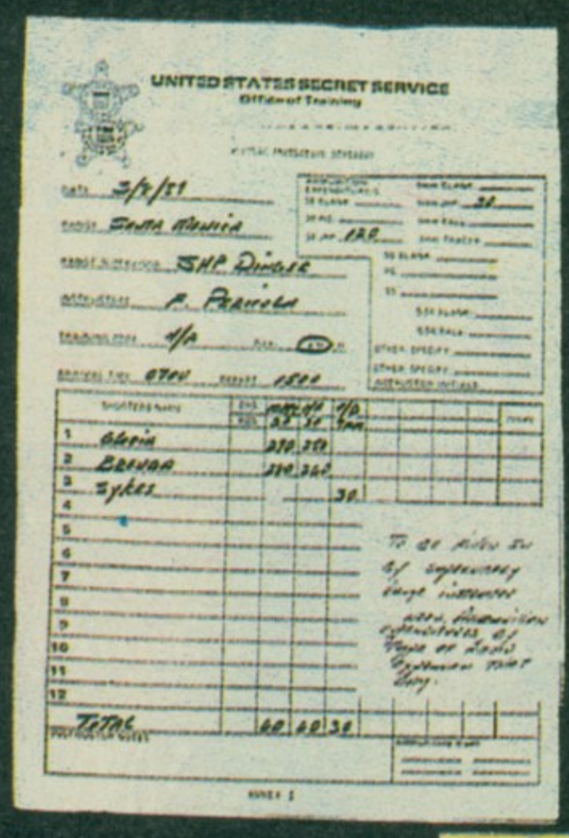

РОНАЛД И НЕНСИ

(шта каже ђубре?)

Ствар је најзад проваљена. Реганови уживају да лично праве кокице у микроталасној пећници. Ненси пије дијеталну „кока-колу", Рон обичну. Или је, може бити, обрнуто? У канти су се обрели „Снупи" писамце, поверљив меморандум Тајне службе, прслуче бивше председниковице и празно паковање (4,5 килограма) песка за експредседничку мацу. Загонетка: откуд савршено употребљиве оловке у канти? Је'л то Реганови у кући немају резач, шта ли?

Једне мајске вечери ове године, тачно у поноћ, преко пута резиденције бившег председника САД бешумно се зауставио један црни „шевролет" из кога су, трен касније, истрчала два мушкарца обучена од главе до пете у црно. Непознати су се изгубили у правцу канти за ђубре...

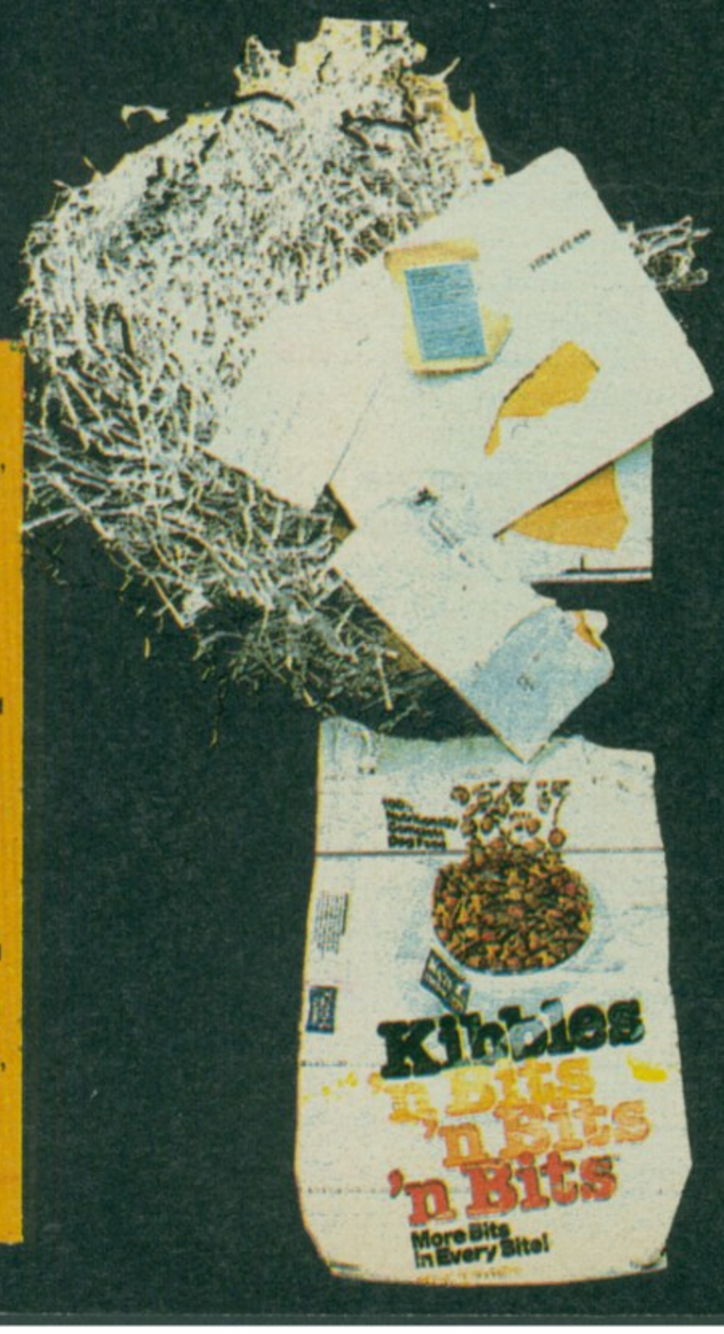

Изгледа да је Трејси у животу малчице нервозан. Кад их искапи, конзерве „кока-коле" обавезно згужва руком. Пас није, Трејси јесте на дијети (судећи по количини празних кеса псеће хране и према остацима људске). Доњи веш глумице и певачице Шер уопште га не занима. Хладно је бацио у ђубре каталог у коме се заинтересованима нуди интимно рубље поменуте звезде по цени од 45.000 долара (комад). Опрезан је. Пре него што је баци у ђубре, сву пошту пропусти кроз машину за сецкање поверљивих хартија на танке резанце.

Идеја је, мора се признати, ганц нова. Украдеш ђубре, истресеш га, аранжираш и онда од тога направиш (колор) фото-репортажу. Ђубре мора да буде славно. Рецимо Мадонино. Читаву ствар смислила су два француска фото-репортера. Брино Муран и Паскал Ростен. Сходно општепознатој чињеници да се највише славних отпадака може наћи у Лос Анђелесу, ноћни препад на значајне канте изведен је тамо. Човек би помислио да је крађа ђубрета једноставна

ЛЕЗИ НА ЛЕЂА И ПУЦАЈ!

Да би постао члан елитног ловачког клуба, Роберт Истон морао је у пећини да се суочи с крвожедним тигром и то на начин од кога му се дизала коса на глави...

Стигао сам у Хонгконг право с Индонежанских острва у нади да ћу, после свих узбуђења која сам тамо као ловац доживео, наћи мира и телу и души. Радовао сам се ручку у отменом Британском клубу и необавезном ћаскању с пријатељима које одавно нисам видео. Уосталом, занимало ме је и шта се за време мог одсуства дешавало у свету који смо звали цивилизованим. Они су хтели да чују о мојим ловачким подухватима.

Онда је један мали Шкотланђанин хвалисаво кренуо с причама о својим подвизима. И, што ме је посебно наљутило, почео да дели савете о лову на тигрове.

– То је веома једноставно – причао је с очигледним уживањем. – Натерате тигра у пећину, он хоће да изађе, ви му не дате. Ако легнете на земљу, тигар ће вас сигурно прескочити једним скоком! У том тренутку опалите и лов је завршен а ви богатији за још један трофеј.

Ловио сам тигрове у Индији и југозападној Кини, слушао приче о сибирским тигровима, највећим и најопаснијим од свих, али никада нисам чуо да се ове животиње лове у мрачној пећини и то лежећи на леђима!

– Пред улазом у пећину упалите лампу – причао је даље Шкотланђанин. – Пећина може да буде дугачка 20 метара, а може и 100. Тигар се плаши светлости и повлачи се све док га на притерате уза зид. Тада, наравно, покуша да изиђе. Све остало је веома једноставно.

– Да ли бисте волели да уловите тигра у пећини? – упитао ме је изненада мој нови познаник Френк Дејвис чији је главни хоби био овакав лов.

– Разуме се, управо сам допутовао због тога – слагао сам ни не трепнувши, вероватно у

ствар, а није. Треба, рецимо, бити апсолутно сигуран да ће законити власник отпада бити код куће у време препада. Чему украдена кеса ако је празна или, још црње, ако се испостави да је служила каквом безнадежном анонимусу?

А кад долазе прави ђубретари?

Затим, неке ствари никако нису могле да се обаве са земље. Ударно извиђање терена Мурен и Ростен обавили су у четири хеликоптерска лета изнад Лос Анђелеса. Најзад, морали су у секунду тачно да сазнају и неке значајне термине. Рецимо, којим данима и у које време долазе прави ђубретари? Колико често полицијске патроле обилазе „обележену" кућу? Колико је потребно да покретне камере које покривају башту и околину куће опишу полукруг?

Е сад, било је и непланираних проблемчића. Узмимо за пример Ненси Реган. Ненси је сујеверна особа. Када је њен недавно пензионисани муж председник купио кућу број 666 у Сент Клауд Роуду у Лос Анђелесу, она га је наговорила да повуче неколико (екс-председничких) веза. Злослутни број 666 преко ноћи је постао нешкодљиви 669. Одлично обавештене Мурана и Ростена ово уопште није збунило, па се једне мајске ноћи ове године, тачно у поноћ, преко пута броја 669 бешумно зауставио црни кабриолет марке „шевролет". Осим пута, од председничког ђубрета делили су их: покретне камере, фото-електрични аларми, рефлектори, сирене, агенти Тајне службе, полиција Бел Ера и обезбеђење „Вестек Протектида" (ексклузивна приватна фирма за обезбеђење филмских звезда и осталог џет-сета). Операција је прошла изнад очекивања добро: осам дупке пуних најлон кеса за ђубре нестало је без трага у калифорнијској ноћи, а да крадљивца нико није приметио.

Шпијуни, лопуже, непожељна лица

Није све ишло глатко као са Регановима. Еди Марфи је, рецимо, сасвим неувиђавно, заборавио да избаци ђубре баш у ноћи препада. Те исте вечери Арнолд Шварценегер је у наступу егалитаризма који је за сваку хвалу, али незгодан за фото-крадљивце славног смећа, лично ђубре бацио у општински контејнер у коме се ово помешало са отпацима неизузетних комшија. Френк Синатра је отпутовао на одмор, па је његово еститрадно ђубре отишло равно у анонимну пропаст негде у Палм Спрингсу.

Ипак, операција је, све у свему, прошла изврсно, а могло је свашта да се деси. Према калифорнијском закону, ђубре је лична својина онога ко га производи, што ће рећи да су Французи починили кривично дело крађе. У том смислу лако су могле да им се догоде две ствари: да их стрпају у затвор или да их по кратком поступку протерају из САД. То би биле мање опасне варијанте. Јер, да су их Реганови телохранитељи приметили како се усред ноћи (обучени у црно од главе до пете као терористи) шуњају око експредседничких канти, имали би пуно право и сва законска овлашћења да их убију на лицу места. Није претерано згодно ни што је из украденог ђубрета бившег

жељи да им покажем да сам ловац без мане и страха. – Бићу одушевљен.

Има једна пећина строга

Околина Хонгконга је вулканског порекла а и стене у кречњачким пећинама омиљено су боравиште тигрова који на острво Викторија, на коме лежи овај град, долазе морем пливајући и по 10 километара од континента. У Хонгконгу је било много сиромашних кулија који су будно вребали ове тигрове и за незнатну напојницу о њиховом доласку обавештавали Енглезе из Британског клуба.

Тако сам и ја обавештен. Френк ми је дао своје оружје, дивну скраћену пушку „450" која је служила искључиво за пуцање у тигра из лежећег става. Опрему сам допунио једном светиљком на уље коју сам намакао на чело као што то чине рудари. Исте вечери укрцао сам се у чун и кренуо у велику авантуру.

Следећег дана у подне стигли смо до ушћа речице у густој џунгли. Ту и тамо изнад бујне вегетације видео се кратер понеког вулкана на чијим су се обронцима налазили отвори пећина. У једној од њих чекао ме је мој тигар.

После отприлике пет километара пешачења угледали смо ватру пред једном пећином. Били смо на циљу. Кули су увек на улазу палили ватру како животиње не би побегле. Сви окупљени кулији су ме радознало посматрали нагађајући како ће се у овом својеврсном и изнад свега опасном лову понашати бели човек. Као да су на мом лицу тражили трагове страха. Нисам се уплашио, бринуло ме је само да ли ће се све одиграти онако како је причао Шкотланђанин у Британском клубу.

Упалио сам лампу, ставио је на главу, узео пушку и кренуо према мрачној шпиљи. Захваљујући светлости лампе видео сам доста јасно на неколико метара испред себе. Док сам лагано ишао напред, узалуд тражећи тигра, почела је да ме хвата паника. Причали су ми да се пећина често грана у бочне ходнике: „Када стигнете до таквог ходника, застаните и пажљиво погледајте: ако је тигар ту, угледаћете како му светлуцају очи!"

Светлуцање у мраку

Пећина се постепено сужавала мада је још увек била широка око три метра. Од тигра ни трага. Нигде никаквог светлуцања очију. Ухватио ме страх да сам га прошао и да се спрема да ми скочи на леђа. Неколико пута сам се бојажљиво осврнуо. Ништа.

Угледао сам га после шездесетак метара. Очи су му светлуцале као две жућкаостозелене варнице. Признајем да то није био нарочито охрабрујући призор. Ипак, кренуо сам напред док се мој опасни противник повлачио. И онда више није могао назад. Тада је први пут почео да режи. Из искуства сам знао да он то себе, у ствари, храбри, да још није спреман за напад. Јасно сам га видео у светлости лампе. Изгледао је бар десет пута већи него у причама малог Шкотланђанина. То је увек тако кад сте очи у очи с тигром. Могао сам веома лако да га убијем једним хицем, али то није био циљ овога лова. Морао сам да га убијем по свим правилима Клуба „Лези на леђа и пуцај".

Делило нас је свега шест до седам метара када сам приметио да се тигар спрема за напад. Искусан ловац увек осети тако нешто. Знао сам да се звер плаши моје светлости и махао сам главом да бих је натерао да скочи. Затим сам пао на леђа и, чим сам видео да се тигар спрема на скок, притиснуо обарач. Пуцањ је одјекнуо уз заслепљујућу светлост. Скоро цео минут нисам могао ништа да разазнам и онда угледах животињу како лежи на тлу.

Пре пуцња, док сам лежао на леђима, држао сам главу усправно тако да је лампа осветљавала тигра. Он је скочио с растојања од три метра и пао три метра иза мене. Сада се ваљао по земљи дижући паклену буку. Приметио сам да су му задње шапе парализоване и да не може да се подигне. Тада му испалих хитац у главу.

Био је то диван тигар дугачак три метра и тежак 113 килограма. Имао је кратке шапе као код нубијских лавова. Позвао сам кулије да га извуку напоље.

Следећег јутра поново сам се налазио у Хонгконгу и с пуним правом, уз много весеља и шампањца, био примљен у чланство Клуба „Лези на леђа и пуцај" чији је председник био Френк Дејвис а ја најмлађи члан. Ипак, никада више нисам се усудио да тигра ловим лежећи.

Роберт Истон

Илустровао: Брана Јовановић

председника, поред празних конзерви „кока-коле" и осталог, изронио и меморандум Тајне службе. Крађа поменутог парчета папира сасвим је довољан основ да се неко оптужи за шпијунажу.

Мада им то није било ни на крај памети, Муран и Ростен су се, док су оно крали и сортирали ђубре из високог друштва, у ствари бавили чистом науком. Ово судећи по чињеници да је америчка Академија наука оценила како ђубре као извор социолошких података заслужује озбиљну истраживачку пажњу. С тим у вези на Универзитету Таксона професор Вилијам Рађе руководи истраживањем под насловом „Пројекат: ђубре". За сада се није обратио за помоћ Мурану и Ростену. А требало би. Људи су експерти.

Приредила М. Илић

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

КАКО ОСВАЈА ДРОГА

Мада звучи чудно, научницима ни до данас није јасно како заправо наркотици делују на људски организам, како долази до зависности од њих и како потом разарају тело и личност.

Истраживачи Националног центра за ментално здравље у САД покушали су да одговоре на нека од ових питања изводећи на животињама огледе с хероином, дрогом која се тренутно „троши" највише у свету. Већ после три дана код животиња су се појавили знаци зависности од дроге. Али, изненађење их је тек чекало.

Наиме, у последње време претпостављало се да узимање наркотика спречава стварање ендорфина, природних наркотичних материја у организму, и зато се човек и навикава на спољни додатак. У току експеримената, и уз помоћ антитела направљених против ендорфина, мерена је њихова количина у крви. Какво је запрепашћење научника било кад су утврдили да се количина властитих ендорфина у току развијања наркоманије не само не смањује, већ и повећава!

Закључак: узимање дроге не смањује производњу властитих опијата, али они, на неки начин, губе своју улогу. Како? Кад то буде откривено, изгледи за лечење од наркоманије биће много већи него данас кад једва 10 одсто зависника успе да се извуче.

ТОПОВИ У МИКРОФОНУ

Ућуткати непријатељске топове није нимало лак задатак, поготову ако се не зна где се они налазе. За време пробоја Солунског фронта Британци су то решили уз помоћ микрофона

Јутарња измаглица је почела да се диже кад је Дејвид Барнс, пробијајући се кроз густо, испреплетено шибље, избио на ћувик. На његовом врху, баш као поручено, лежало је стабло очигледно скоро срушене крушке – гране су још биле пуне лишћа. Скривен у њему Дејвид је пажљиво, део по део, почео да истражује предео испред себе док га очи нису заболеле од напрезања. Ма колико се трудио, није успевао да открије цеви бугарских топова. Захваљујући терену, биле су добро скривене. Ово је као двобој с духом, размишљао је, бориш се против нечег што не видиш и какви су ти онда изгледи да победиш? Никакви. А времена за чекање више није било. Од генерала Франше д'Епереа, главнокомандујућег Солунског фронта, стигло је наређење да се иде напред. Српска војска, потпомогнута Французима, већ се пробила преко масива Доброг поља и Козјака. Д'Епере је сматрао да ће Бугари, присиљени на повлачење на једном делу фронта, врло брзо морати да попусте и овде. Под условом да Британци покажу одлучност.

Део те одлучности сада је морао да покаже и Дејвид. Добро, топови су невидљиви, али зато не и „неухватљиви". Техничка опрема којом је располагао није била богзна шта па, ипак, можда ће моћи да му помогне.

Да није шенуо?

Извукавши се опрезно из лишћа, Дејвид је почео да се спушта према шумарку где се налазио његов батаљон.

Телефониста који је читавог јутра покушавао да успостави везу са штабом пуковника Данкана зачудио се када му је затражио колут жице. Таман се спремао да га упита шта ће му кад им је изнад главе прелетела граната и, уз заглушујућу експлозију, распрсла се мало даље. Обојица су се, док је још летела, бацили на земљу заривши носеве у орошену траву. Страховит притисак заглушио је Дејвида и он неколико тренутака ништа није ни чуо ни осећао. А онда је постао свестан да му низ врат клизи топла, лепљива течност. Крв, синуло му је. Пажљиво је подигао руку и почео да пипа по потиљку: никакве рупе није било. Очигледно, шрапнел га је само окрзнуо.

Неколико метара даље телефониста је већ вртео ручицу пољског телефона и Дејвид се присетио зашто је сишао са ћувика. Не обраћајући више пажњу на рану која је крварила, узео је најмањи колут жице и понео га узбрдо. Оставио га је готово на самом врху, а онда се поново спустио доле. Сад је требало узети микрофоне, касету са филмом, припремити игле. Телефониста га је и даље гледао у чуду. Да Дејвид, можда, ипак није био теже повређен него што је на први поглед могло да се закључи? Истини за вољу, признавао је себи, изгледао је као човек који зна шта ради. Из слушалице је допрло крчање и телефониста је заборавио на Дејвида, имао је преча посла.

Лов на пуцањ

Напунивши ранац допола, Дејвид је још једном кренуо узбрдо. Стигавши под сам врх сео је поред колута жице и исекао три парчета подједнаке дужине. За један крај сваког од њих везао је микрофон, затим их је, пузећи, поставио у три различита правца. Слободне крајеве спојио је у једну тачку, али је оставио да мало штрче да би на њих причврстио игле. Испод њих је поставио котур са филмске траке широк 35 mm. Игле су благо налегале на њу остављајући видљив траг по траци. Тај траг је био равна црта све док не би била испаљена топовска граната. Оног часа кад би се то догодило, микрофон је „хватао" пуцањ и преносио га до игле на другом крају жице. Покренута звуком, игла би одскочила устрану. На основу графикона који је правила, Дејвиду је коначно пошло за руком да одреди место са којег су пуцали бугарски топови. И не само то: успео је да израчуна и колико су удаљени. Ова направа за ослушкивање топова показала се као врло успешна: захваљујући њој избегнуте су непотребне жртве. Али, Британци нису имали прилике да је дуго користе. Пробој у који су кренули 18. септембра у зору завршен је седам дана касније: Бугари су затражили примирје.

Олга Вукадиновић

Илустровао: Бранко Јовановић

ЈЕРЕМАЈА АФРОМЕРИКА II ДЕО

САМО НАПРЕД, РАТНИЧЕ! ДОЛЕ ЈЕ ДВОЈЕ СТАРАЦА И ЈЕДАН УВРНУТИ ТИП!

ЕЈ, ТИ!

И МАЗГА ЈЕ ДОЛЕ! МОЈА!

УПРОПАСТИО СИ СВОЈУ ШАНСУ!

НЕ МОГУ СВАКУ ИСКОРИСТИТИ! НИЈЕ БИЛА ЛОША ОНА КАД САМ ЗБРИСО „ОПСТАНКУ"!

„ОПСТАНКУ"?

ДА, ПА ШТА!? СВЕ СУ СПАЛИЛИ ЗАТО ШТО СМО КРИЛИ НЕКОГ ТВОГ ЦРНЧУ И ТО РАЊЕНОГ!

УБЕЂЕН САМ ДА ЈЕ ЖИВОТ С БЕЛЦИМА МОГУЋ! ДОКЛЕ ГОД БУДЕМ НА ЧЕЛУ, ТРУДИЋУ СЕ ДА ЗАДРЖИМ МИР!

МОГУЋЕ ДА ТО НЕ ТРАЈЕ ДУГО!

1

СИДЕ, ЈЕСИ ЛИ ХТЕО ДА МИ КАЖЕШ ДА НЕКИ ХОЋЕ РАТ?

УХ, САМО ПРИЧАМО!

ТАКВИХ ЈЕ МАЛО! ДРАМАТИЗУЈЕШ!

УСКОРО ЋЕ ИХ БИТИ ГУНО И МОРАЋЕМО ДА СЕ ПОКОРИМО! МИСЛИО САМ ДА ЋЕТЕ ИМАТИ ПАМЕТНИХ ИДЕЈА! САСТАНАК ЈЕ ЗАВРШЕН! ОДЛАЗИТЕ!

АЛИ!

?!

МНОГО СЕ ПРОМЕНИО!

ЗРЕО ЈЕ ЗА ПЕНЗИЈУ!

НЕ ЗНАМ ВИШЕ, БАРНИ! ДА ИХ ЗАУСТАВИМ? ЧЕМУ ТО? ХОЋЕ РАТ, А ЈА ИМ СМЕТАМ!

ВЕЋИНА ЈЕ УЗ ВАС! НЕ ДАЈТЕ СЕ! ПОПИЈТЕ МАЛО ВОДЕ!

ВОДЕ! БОЉЕ ФЛАША ВИСКИЈА! ИМАМ ЖЕЉУ ДА СЕ НАПИЈЕМ!

ПЉАФ!

НЕ ВРЕЂАЈ СЕ! НИСУ МИСЛИЛИ НИШТА ЛОШЕ!

ХВАЛА, КУРДИ! РАЗУВЕРИО СИ МЕ!

САМО ХОЋЕ ДА НАМ ПОКАЖУ ДА ГАЈЕ ЛЕП ПАРАДАЈЗ!

НЕМАТЕ ОБИЧАЈ ДА ИХ ДОВОДИТЕ ЧИТАВЕ! ШТА ЈЕ САД?

ИЗГЛЕДА ДА СУ ДОБРИ БЕЛЦИ!

КАД ПРИЂЕ БЛИЗУ, ИШЧУПАЋУ МУ ПЕРО!

БОЉЕ ЈЕ ДА ИХ ПОШТЕНО УПЛАШИМО!

ЧЕС, МИЛТОНЕ! ОВДЕ СЕ ИГРА!

ГОСПОДИНЕ, ДОЂИТЕ! ЗАРОБЉЕНИЦИ!

.....? ...

ТО ЈЕ ОНА! ЖЕНА ИЗ РАДНОГ ЛОГОРА! ЊЕНО ИМЕ...

КАЦИГА!

МАРТА, ПА ДА! И ТО ОВДЕ! НЕК' МЕ ОБЕСЕ!

ХМ!

НЕ ГОВОРИ ТАКО!

ПОШТО ЗНАТЕ КО СМО, МОЖЕМО ЛИ РАЧУНАТИ НА ВАШУ ПОМОЋ?

СВАКАКО! ГУВЕРНЕР ЈЕ МОЈ ПРИЈАТЕЉ! ВАШИ ЖИВОТИ НИСУ ВИШЕ У ОПАСНОСТИ! САД СЕ ОДМОРИТЕ, А СУТРА ЋЕМО ПРИЧАТИ!

МОГУЋЕ ЈЕ ДА ЋЕ НЕКО ПОКУШАТИ ДА ВАС ПРОВОЦИРА! ИГНОРИШИТЕ ИХ! НАРОЧИТО ИЗВЕСНОГ ДЕЈВА МАЛКОЛМА, ЗВАНОГ МУНГАЛИЈА!

ХВАЛА, ДОНАЛДЕ! ТИ СИ ПРОВИЂЕЊЕ!

НЕ ПОКУШАВАЈ НИШТА, КУРДИ! ИМАМ ПОВЕРЕЊА У ДОНАЛДА!

АХА!

ХА! ХА! ХА!

ХА! ПОДСЕЋАТЕ МЕ НА МИША КОЈИ НИКАКО ДА ПРОНАЂЕ РУПУ У КОЈУ БИ ПОБЕГАО!

ЗАТО ШТО НЕМАМ РАЗЛОГА, А?

СТРЕЉЕЊА! ОТИЋИ ЋЕТЕ! МОЈИ СУНАРОДНИЦИ НИСУ НИШТА ЛОШИЈИ ОД ВАШИХ!

ДОНЕ, АКО ХОЋЕШ ДА МЕ РАСТЕРЕТИШ, ОНДА МЕ ОСЛОБОДИ!

БОЉЕ БИ ТИ БИЛО ДА ОДАЧАШ МИШИЦЕ ДОЈИ, ПОИГРАЈ СЕ СА ДЕЦОМ! ЈА ИХ ТРЕНИРАМ!

У СТВАРИ, МОЈ ПОСАО ЈЕ ДА ИХ ДРЖИМ ПОДАЉЕ ОД ПОЛА КОЈЕ НИЈЕ БАШ СИГУРНО!

ЕЈ, ДОН! ШТА ЛИ ЧЕРЕМАЈА РАДИ КОД ГУВЕРНЕРА?

ПА... ЈА... ОВАЈ... НЕ ЗНАМ!

ШТА? ДА УСПОСТАВИМ КОНТАКТ С „ОПОТАНКОМ"? ЗАР ПОСЛЕ СВЕГА ШТО САМ ВАМ РЕКАО?

ТО ЈЕ ЛУДОСТ! ПРЕПОЗНАЋЕ МЕ!

РИЗИКОВАЋЕТЕ, А ЈА ВАМ НЕ ОСТАВЉАМ ИЗБОРА!

НЕМОЈТЕ МИ РЕЋИ ДА НЕМА НИКО ДРУГИ...

БИО ЈЕ!

ТРЕЋИ АМБАСАДОР БИО ЈЕ ЧОВЕК КОГА СТЕ РАНИЛИ КАД ЈЕ ПОКУШАО ДА ВАМ УКРАДЕ КОЊА!

...

ГЛЕДАЈТЕ НАШ ГРАД! ХТЕЛИ СМО ДА СТВОРИМО АФРИЧКИ ИЗГЛЕД ДА БИСМО СЕ ТУ БОЉЕ ОСЕЋАЛИ... И ДА БИСМО ПРОНАШЛИ ИЗГУБЉЕНИ ИДЕНТИТЕТ!

И УСПЕЛИ СМО! А ОНДА, ОДЈЕДНОМ, ШАЧИЦА УСИЈАНИХ ГЛАВА НА ЧЕЛУ СА МУНГАЛИЈОМ, УТУВИЛИ СУ СЕБИ У ГЛАВУ ДА АМЕРИКА ТРЕБА ДА БУДЕ ПОТПУНО "ЦРНА" И ВЕЋ ЈЕ ЗОВУ **АФРОМЕРИКА!**

РАТ? ЗНАЈУ ЛИ ОНИ ДА НЕКИ ТО ЈЕДВА ЧЕКАЈУ?

ЈЕДИНИ НАЧИН ЈЕ ДА ПРЕГОВАРАМО СА БЕЛЦИМА О МИРУ!

БРАВО! И ЖЕЛИМ ВАМ СРЕЋУ! АЛИ, НЕ МЕЋАЈТЕ МЕНЕ У ТО!

ИЋИ ЋЕТЕ И ВРАТИТИ СЕ КАО ПОБЕДНИК! У ПРОТИВНОМ, ВАШИ ПРИЈАТЕЉИ ЋЕ БИТИ УБИЈЕНИ! ЈЕР ЊИХОВИ ЖИВОТИ ЗА МЕНЕ НИСУ НИШТА, А ОВАЈ ГРАД И МОЈИ ЉУДИ СУ МИ СВЕ!

ТАК!

ДЕСНА РУКА ГОРЕ, ЛЕВА ИСПРУЖЕНА!

ЕЈ, БЛЕДИ, ШТО ТИ НЕ ПОКУШАШ КАД СЕ САМО КЕЗИШ?

ЗАДЕ, КУРДИ!

ДРЖИ КАЦИГУ И ЧУВАЈ ПЕРО!

ЕЈ, МОМЦИ! ДОЂИТЕ ДА ВИДИТЕ!

Formann

БЕНГ!

БЛЕНГ!

БЛАН!

ЈУ-ХУ!

ЈЕ-ХЕ!

ЈУПИ!

ХА! ХА! ТО, КУРДИ! МОМЦИ СУ ТЕ ПРИХВАТИЛИ!

НАПРАВИЋЕМО ЗА СВЕ ВАС!

ТИ ЋЕШ НАМ ДАВАТИ ЛЕКЦИЈЕ!

ВАЖИ! ЈА...?!

!!? МУНГАЛИЈИНИ ГЕПАРДИ!

!?

НИСУ НИКАД НИКОГ НАПАЛИ! ОВО ЈЕ ПРВИ ПУТ!

ОВО ЈЕ И ПРВИ ПУТ ДА МОЈЕ МАЦЕ ОТКРИЈУ ТВОЈЕ ЛОШЕ ДРУШТВО! ВАСПИТАВАШ МЛАДЕ!

!...

ЧУВАЈ СЕ! ЈЕДНОГ ДАНА АФРОМЕРИКА ЋЕ БИРАТИ СВОЈЕ ЉУДЕ!

ЕЈ, ДЕЦО, УПРАВО САМ ВИДЕО ТИПА КОЈИ МИСЛИ ДА ЈЕ ЗВЕЗДА СА СВОЈИМ МАЧКАМА!

ДОБРО СИ ДОШАО! УЂИ!

УФ! КАКВЕ ФАЦЕ! ЗАБОРАВИТЕ! СЛУШАМ...

ОН ЈЕ ГЛАВНИ КРИВАЦ! НИЈЕ ТРЕБАЛО ДА ГА СЛЕДИМО!

ДОСТА!

КУРДИ НИЈЕ КРИВ! НЕМОЈТЕ МЕ ТЕРАТИ ДА КАЖЕМ ШТА МИСЛИМ О ВАШЕМ ПОНАШАЊУ, "ДРАГА МАРТА"!

ЋЕРЕМАЈА, НИСИ НИКАД ТАКО СА МНОМ РАЗГОВАРАО!

СВЕ ИМА СВОЈ ПОЧЕТАК!

ВИДЕО СИ ГУВЕРНЕРА И ОН ЈЕ РЕКАО...

ПРОШЕТАЈМО, ДРУГАР!

СУТРА КРЕЋЕМ И НИЈЕ МИ ЈАСНО КАКО ЋУ УСПЕТИ! ЗАТО, НАЂИ НАЧИН ДА СЕ ИЗБАВИТЕ ОДАВДЕ!

ТРИ ЗИДА ОКОЛО И ГИУС ЛАВИРИНТ! СТРАШ-НА СТВАР!

КАЖЕШ СУТРА!?

МИ НЕ ИДЕМО ДАЉЕ, БЛЕДИ! НАСТАВИ ПРАВО! ПРАТИЋЕМО ТЕ ДОГЛЕДОМ ДО БРДА, А ОНДА..."

МОЖДА ЋЕШ ИМАТИ СРЕЋЕ! ЗДРАВО!

НАШ ПОСАО ЈЕ ЗАВРШЕН! ВРАЋАМО СЕ!

САД ЈЕ ТРЕНУТАК! РАДИ БРЗО И ТИХО!

РЕЦИ ИМ ДА МАЛО УСПОРЕ, ДА БИХ МОГАО ДА ВАС СТИГНЕМ ПРЕ РАВНИЦЕ!

АХА, ТО САМ И МИСЛИО! ОВАЈ ЈЕ ДОБИО ЗАДАТАК ДА МЕ СПРЕЧИ У САМОМ ПОКУШАЈУ!

ПРИМЕТИО МЕ ЈЕ!

САМО ТИ ТРИ! ЉУДИ ИЗ „ОПСТАНКА" СУ СЕ ПОБРИНУЛИ ДА НЕ СТИГНЕ ДАЛЕКО!

КЛИК!

ОВДЕ ЋЕШ ЗАВРШИТИ, БЛЕДОЛИКИ!

БАЦИ НОЖ, КЕЈТ!

ГУВЕРНЕР ЈЕ ОВО ПРЕДВИДЕО! НЕ МОГУ ТИ ПОМОЋИ, КЕЈТ! У ОВОЈ БОРБИ НЕМА ПРАШТАЊА!

НЕЋЕШ МЕ ВАЉДА УБИТИ, МАЈК? КО ЋЕ ЧУВАТИ МОГ КЛИНЦА?

ШТА?!

НЕ! ПАЗИ!

РА-ТА-ТА-ТА!
РА-ТА-ТА-ТА!

НЕ МРДАЈ!

11

PA-TA-TA!

ДА СЕ ВРАТИМО?

НЕ! ИДЕМО ДАЉЕ!

У ПРАВУ ЈЕ! НАШ ЗАДАТАК ЈЕ ИЗВРШЕН!

ИМАО СИ СРЕЋЕ, СИНКО! РЕТКО ПРОЛАЗИМО ОВУДА!

КАКО СЕ ЗОВЕШ?

ЈЕРЕМАЈА!

ОКЕЈ, ЈЕРЕМАЈА! НИЈЕ ВАЉДА ДА НЕ ЗНАШ ЗАШТО СУ СЕ ПОСВАЂАЛИ?

ПА, МОЖДА ЗНАМ! ВИ СТЕ ИЗ "ОПСТАНКА"!

А, НЕ, МОМЧЕ, САМО ОБИЧНИ ЉУДИ! РАЗОЧАРАН?

ОДВЕДИТЕ МЕ ДО ВАШЕГ ШЕФА! ИМАМ ВАЖНЕ СТВАРИ ДА МУ САОПШТИМ!

ТАМО И ИДЕМО! ГЛЕ, ОВИ СУ ТЕ ДОБРО УДЕСИЛИ!

НИЈЕ НИШТА... САМО НЕКОЛИКО ОГРЕБОТИНА!

ОВО НИЈЕ БИЛО ЛОШЕ! САД ИДЕМО НА ТЕЖЕ! ОДМАКНИТЕ СЕ!

ТО ЈЕ ДАЛЕКО!

УОБРАЖЕНКО!

КУРДИ ХОЋЕ ДА ВАС ДОБРО НАУЧИ!

У РЕДУ ЈЕ! МОЖЕ!

БИЛО БИ ДОБРО ДА ОВО ВЕЖБАМО ВАН ГРАДА, У ПРИРОДИ!

ДИВНО! ИДЕМО! ДА!

А БИЛО БИ ДОБРО ДА ПОВЕДЕМО И ОСЕДЛАНУ ЕЗРУ, СА ТОВАРОМ ХРАНЕ ЗА НЕКОЛИКО ДАНА! ЗАР НЕ, КУРДИ?

ТО ЈЕ БИО САМО ПРЕДЛОГ, ДОНАЛДЕ! ВИДИМ ДА МИ ВЕРУЈЕШ!

ЗНАМ ШТА МИСЛИШ О МЕНИ, КУРДИ!

НИСАМ МОГАО ДА СЕ СУПРОТСТАВИМ ГУВЕРНЕРУ, АЛИ, АКО СТВАРИ КРЕНУ ЛОШЕ, ИЗВУЋИ ЋУ ВАС ОДАВДЕ! ОБЕЋАВАМ! НА ЖАЛОСТ, ЗА ЧЕРЕМАЈУ НЕ МОГУ НИШТА ДА УЧИНИМ!

ЧЕРЕМАЈА, ПРЕДАЈЕМ ТЕ СТИВУ! ОН ЋЕ ТИ ПОМОЋИ ДА ОЗДРАВИШ! ИДЕМ КОД ШЕФА!

ЗДРАВО, СТИВЕ!

ЗДРАВО! УЂИ!

ЗАВРНИ РУКАВ! ОВО ЋЕ ТИ ДАТИ СНАГУ! НЕ ОБРАЋАЈ ПАЖЊУ НА ЊЕГА! ЗАБОРАВИО ЈЕ ДА ПОСТОЈИ!

?...

!!

ОВАЈ ЧОВЕК? ЗАР ОН НИЈЕ ИЗ „ОПСТАНКА"?

ДА! ТО ЈЕ ЊИХОВ ЧУВЕНИ ЦЕНТУРИОН! ДОВУКАО СЕ ДОВДЕ ДА УМРЕ!

РАЊЕН ЈЕ!

А НЕ! ТО БИ БИЛО СУВИШЕ ЈЕДНОСТАВНО! НА ЖАЛОСТ, ИМА САМО ГРИП!

ГРИП? АЛИ...

ЧЕРЕМАЈА, ШЕФ ТЕ ЧЕКА!

КАЖЕТЕ ДА СУ МИ ПОСЛАЛИ ТРИ ЕМИСАРА?

ИСКРЕНО, НИСАМ ЗНАО ДА ЦРНЦИ ЖЕЛЕ ДА УСПОСТАВЕ КОНТАКТ!

ЗНАЧИ, „ОПСТАНАК" ИХ ЈЕ СПРЕЧИО!

МИ СМО У РАТНОЈ ЕУФОРИЈИ... А „ОПСТАНАК" НА НАШОЈ СТРАНИ! ТЈА! НИКО НИЈЕ ОБРАТИО ПАЖЊУ НА ЊИХОВЕ ИЗАСЛАНИКЕ!

БИЛО ЈЕ ПРЕРАНО...

ПРЕРАНО! ПРЕ ШЕСТ ДАНА!?

СЛАЖЕМ СЕ, АЛИ ТЕК ПОШТО СУ НАСТУПИЛЕ НЕПРЕДВИЂЕНЕ ОКОЛНОСТИ! УМЕСТО ДА ВАМ ПРИЧАМ, ПОКАЗАЋУ ВАМ НЕШТО...

ЈЕСТЕ ЛИ НЕКАД ИМАЛИ ГРИП?

?...

НЕМОЈТЕ ГАЈИТИ ИЛУЗИЈЕ О НАШОЈ ОПРЕМИ! ОВО ЈЕ ЈЕДИНО ВОЗИЛО КОЈЕ НАМ ЈЕ „ОПСТАНАК" УСТУПИО!

ГДЕ ИДЕМО?

СТРПЉЕЊА! ОВО ИМ ЈЕ ОСМАТРАЧНИЦА! САД СМО НА ЊИХОВОМ ТЕРЕНУ!

УГАСИ МОТОР, КАРЛ!

ПУСТО ЈЕ!

БРРР!

ЧУЈТЕ, НИСАМ ДОШАО ДА ИЗИГРАВАМ ТУРИСТУ!

ПЕЊИТЕ СЕ!

30

ОРУЖЈЕ И ОПРЕМА"! НАПУШТЕНИ! И ШТА САД?

ПОГЛЕДАЈТЕ КРОЗ ОВО И СХВАТИТЕ!

ВИДИТЕ, УЛАЗ У БУНКЕР!

ВИДИМ! ?!!

КРАЈ У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

15

ДРУГАРЧИНЕ *Карате мајстор*

УХ! АЛ' ЈЕ ДОСАДАН ОВАЈ ТЕЛЕВИЗИЈСКИ ПРОГРАМ!

ОДО' МАЛО ДА ПРУЖИМ НОГЕ! СВРАТИЋУ ДО ДОБРИШЕ!

НИЈЕ КОД КУЋЕ! КУД ЛИ СЕ СМУЉА?

ГЛЕ'! ИГРА ФУДБАЛ С КЛИНЦИМА ИЗ УЛИЦЕ!

'АЈДЕ! ДРИБЛАЈ! НЕМОЈ ДА ИЗГУБИШ ЛОПТУ!

ШУТНИ ОВАМО ДА ВИДИШ КАКО СЕ ТО РАДИ!

ЕВО! ОВАЈ УДАРАЦ НИ МАРАДОНА НЕ БИ ИЗВЕО!

ДУУМ!

ЦАНГРРР!

АУ! ОТКУД ТИ ИДЕЈА ДА ЈЕ КОМШИЈИН ПРОЗОР ГОЛ?

КО СМЕ ДА ТРАЖИ ЛОПТУ? ЧИКА ПЕРА ЈЕ ПРАВИ НАМБОР!

АЛ' СТЕ КУКАВИЧЕ! ЈА САМ ТАТА-МАТА ЗА НАМБОРЕ!

АУУ! ЕНО ГА... ИДЕ ОВАМО!

КО МИ ЈЕ РАЗБИО ПРОЗОР?

ЈА, ПА ШТА? И НЕМОЈ ДА СЕ ДЕРЕШ, НЕГО МИ СМЕСТА ВРАТИ ЛОПТУ!

КАКАВ БЕЗОБРАЗНИК! НАМИГУ ТЕ ЈА ПАМЕТИ!

ЗАДАН ЦАКА! ОВАЈ ЋЕ ГА ПРОПИСНО ИЗБУБЕТАТИ!

ДУМ! ТРАС!

ДАМ! ТАМ!

УХ! ШТО МЕ НИСИ УПОЗОРИО ДА ЋУ ПРЕБРОЈАТИ СВЕ ЗВЕЗДЕ?

ПА... НИСАМ ЗНАО ДА ЋЕШ ДА ИХ БРОЈИШ, АЛ' САМ ЗНАО ДА ЈЕ ПЕРА КАРАТЕ МАЈСТОР!

КРАЈ

ОБУЦИТЕ ШТРУМПФЕТУ

ПРОСЕЦИ КАПУ НА РАЗДЕЛКУ И УТАКНИ ЦВЕТ

ЗАСЕЦИ ДУЖ РУКЕ ДО ВРАТА

ЗАСЕЦИ ДУЖ РУКЕ ДО ВРАТА

ШТРУМПФЕТУ И ЦВЕТ ЗАЛЕПИ НА КАРТОН И ИСЕЦИ

ХАЉИНА ЗА ШТРУМПФЕТУ ПРИНЦЕЗУ

ХАЉИНА ЗА ПОСАО

ШТРУМПФЕТА КУВАРИЦА

ХЕВИ МЕТАЛ КОМПЛЕТ

Џинџин кутак

СПАВАЋИЦА

ПЕЛЕРИНА

ХАЉИНА ЗА БАЛЕТ

ЦРВЕНИ ФАНТОМ

Појављивао се на важним прекретницама француске историје и био сигуран знак да неком или нечем прети велико зло

Висока, снажно грађена сподоба увијена у црвени плашт искрсла је 13. маја 1610. године у спаваћој соби француског краља Анрија IV и предсказала: „Сутра ћеш умрети!" Краљ је одмах сазвао своје саветнике и дуго с њима разговарао о необичној појави и њеној поруци.

Само дванаест часова касније Анрија IV убио је Франсоа Равајак, католички фанатик који је сматрао да је краљ протестантске вере прихватио католицизам из ниских и користољубивих политичких побуда.

Црвени Фантом је Наполеона Бонапарту четири пута удостојио свог присуства. Приликом треће посете јануара 1914. код императора се налазио и гроф Мол-Нијевал, драгоцени очевидац и сведок да се Фантом није цару само привидео.

А доктор Антомарки видео је Црвеног Фантома крај Наполеоновог узглавља 5. маја 1821. године, дана када је славни војсковођа умро у изгнанству на далеком острву Света Јелена.

Краљица без главе

Енглески краљ Хенри VIII брзо се заситио своје друге супруге Ане Болен у коју је у почетку био страсно заљубљен и због које је поништио брак с Катарином Арагонском и раскинуо с Католичком црквом, основавши садашњу Англиканску.

Да би је се отарасио, измислио је да му је неверна. После монтираног процеса Ана Болен је осуђена на смрт мада је и на губилишту тврдила да је невина. Глава јој је одрубљена у лондонској тврђави Тауер 19. маја 1536. године.

Од тада се краљица сваког 19. маја, држећи своју одсечену главу на коленима, појављује у кочији коју вуку четири коња без глава и тера кочијаш који, такође, нема главу. Кочија се лагано пење до Бликинг Хола у Норфолку, родне куће Ане Болен, и нестаје иза главних врата.

Дух Ане Болен јавља се и у лондонском Тауеру и то и у капели светог Петра-ад-Винкула, где је њено тело после смакнућа званично сахрањено, и у Белој кули где је, према предању, њен обезглављени леш тајно пренет и покопан испод црне мермерне плоче без икакве ознаке.

Крици у Галерији

У Галерији духова некадашње краљевске палате Хемптон Корт у близини Лондона повремено одјекују крици Катарине Хауард, пете супруге краља Хенрија VIII. Њен дух унезверено лута Галеријом и кроз врата у њеном дну улази у капелу.

У тој истој галерији Катарина је за живота молила и преклињала да јој се дозволи само да изиђе пред краља рачунајући, не без разлога, да ће га поглед на њу ганути и поштедети јој живот.

Она је осуђена, после само осамнаест месеци брака, за неморално и недостојно понашање пре удаје и Хенри VIII, који ју је искрено волео, био је због тога потпуно сломљен.

Али, није јој дозвољено да се с њим нађе и љупким лукавством добије опроштај. Погубљена је одсецањем главе у Тауеру 13. фебруара 1542. године. И данас се сматра да је заиста била крива за оно што су је теретили.

Уклети Холанђанин

Године 1680. брод Холандске источноиндијске компаније чији је капетан био Хендрик ван дер Декен запловио је из Амстердама за Батавију. Али, на циљ није стигао. У близини Рта добре наде нестао је у снажној бури. И баш тај фантомски брод, назван Уклети Холанђанин, појављује се с времена на време и сваку лађу која га сретне чека бродолом.

Марта 1939. године шездесетак људи на плажи Гленкеирн, на шпицу Јужне Африке, угледало је трговачки брод из 17. века како, мада није било ни дашка ветра, пуним једрима плови у пропаст – право на пешчани спруд.

Брод је, пред очима скамењених посматрача, изненада ишчезао као што се тајанствено и створио.

Легенда о овом фантомском броду била је увелико позната када је Вагнер компоновао чувену оперу „Уклети Холанђанин".

Скелет с бодежом

У старом и широм света познатом лондонском позоришту Друри Лејн, које и данас постоји, убијен је 1780. године млади монден чији се дух још увек понекад појављује и доноси изузетну славу и успех глумцима који имају среће да га виде.

Почетком 20. века, приликом неких преправки у позоришту, радници су у једном

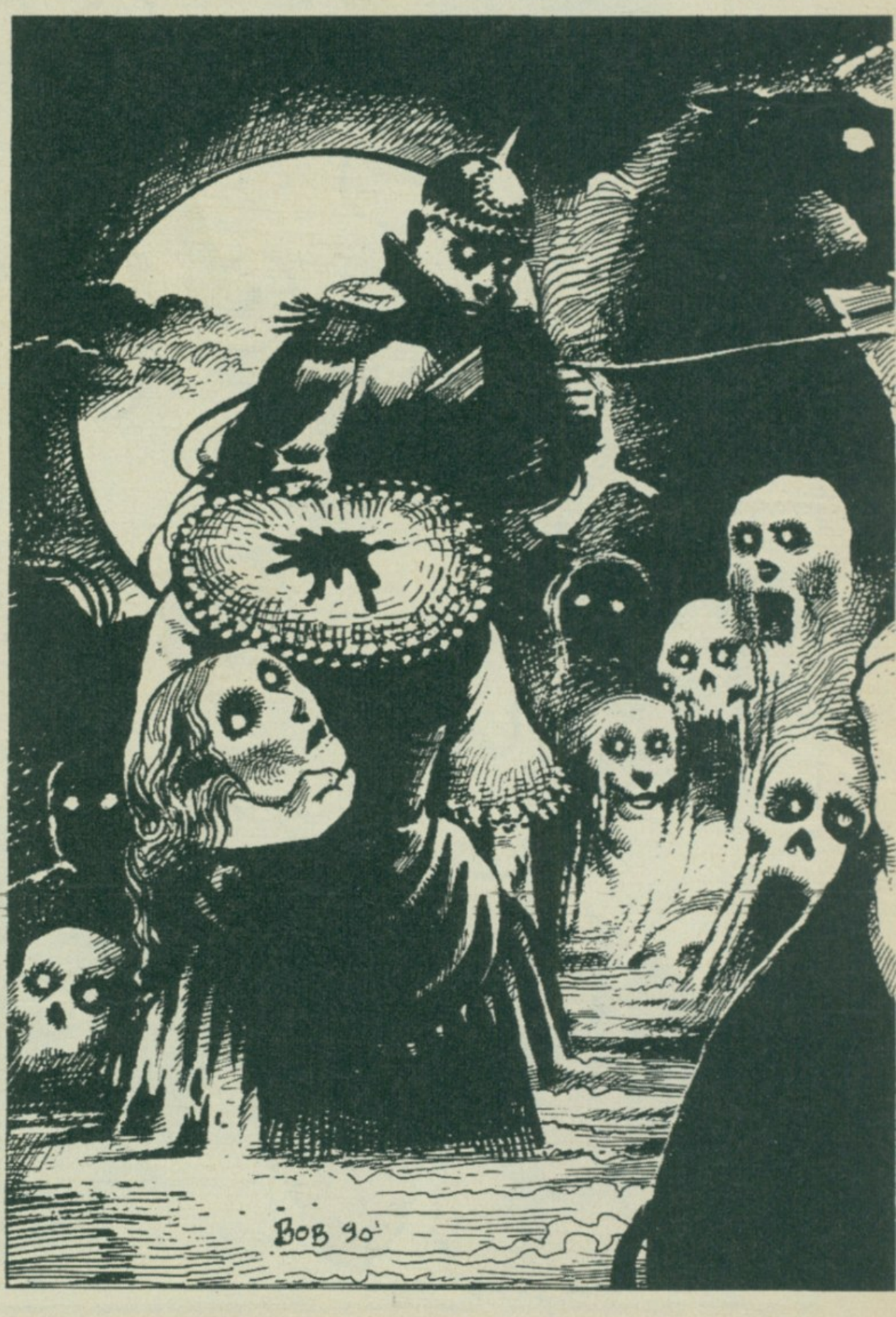

зиду нашли мушки скелет са остацима распаднутог сивог капута. Из ребара му је вирио бодеж којим је усмрћен.

Године 1939. познати трагач за духовима Венворт Дај сместио се у заседу не би ли се суочио с духом. Видео је само чудну плавичасту светлост која је, долазећи из зида где је скелет нађен, у луку обишла партер и ложе и ишчезла.

Венворт Дај је оставио белешке у којима стоји да је разговарао са особама које су виделе духа позоришта Друри Лејн одевеног у сиви капут и без шешира на глави.

Тужна калуђерица

Дух Борлијске парохоје је Мари Лер, калуђерица умрла 1667. године. Зграда парохије сазидана је 1863. у месту Борли на граници енглеских грофовија Есекс и Сафолк. До 1929. године дух је видело десетак људи. Био је одевен у женску калуђерску ризу и бескрајно тужан.

Те године за Мари Лер се заинтересовао трагач за духовима Хери Прајс који се преселио у зграду парохије и у њој провео следећих десет година. Хари Прајс је написао две књиге: „Кућа с највише духова у Енглеској" и „Крај Борлијске парохије". Обе су код љубитеља тајанствених појава доживеле међународну славу.

У низу класичних спиритистичких сеанси Прајсов помоћник успео је да призове дух Мари Лер и она је открила да је вечно тужна зато што је сахрањена на месту где је касније подигнута зграда Борлијске парохије без хришћанског обреда.

Када је та зграда срушена да би се саградила нова 1944. године, цигле су саме од себе летеле по ваздуху и чули су се необични звуци који су преплашили зидаре.

Ко то скида ципеле?

Абрахам Линколн, 16. председник Сједињених Америчких Држава, волео је да у Белој кући држи сеансе призивања духова и, уопште, привлачиле су га натприродне појаве. То је, изгледа, разлог што се његов дух и данас мота по Белој кући, резиденцији америчких председника.

Госпођа Елинор Рузвелт, супруга 32. председника САД Френклина Деланоа Рузвелта, забележила је: – Седела сам у својој радној соби и писала када је упала једна собарица крајње узбуђена. Питала сам је шта се догодило. „Он је тамо горе – седи на ивици постеље и скида ципеле!" узвикнула је девојка. „Ко то тамо горе седи и скида ципеле?" упитала сам је. „Господин Линколн!"

Линколнов дух је, између осталих, видела и холандска краљица Вилхелмина за време званичне посете Белој кући 1945. године.

Армија анђела

После битке код Монса у Белгији 26. августа 1914. британске експедиционе снаге повлачиле су се пред надмоћном немачком коњицом. Очекујући сигурну погибију, Британци су се осврнули и, на своје неописиво изненађење, угледали између себе и Немаца коњичку дивизију.

У том истом часу немачки коњи су се избезумили и разлетели на разне стране заједно са својим јахачима. Од Немаца је стигао извештај да су њихови коњаници одбили да нападну већ, како се сматрало, разбијену британску линију и то због присуства великог броја војника, пешака и коњаника.

Али, према извештају савезничких снага, у том брисаном простору између Британаца и немачке коњице није било ни једног јединог британског војника!

Војни капелан се сећа да је причу о фантомској коњици чуо од очевидаца – једног генерала и његова два висока официра.

Повлачење Британаца је успело, а војници и једне и друге зараћене стране уверени су да је међу њима стајала армија анђеоских духова да би спречила крвопролиће.

Сестре Фокс и покојник

Догађај од кога је почела манија призивања духова одиграо се у дрвеној стражари у малом селу Хајдисвилу покрајине Вејн у држави Њујорк. То је, вероватно, најзначајнија прича о појави духова у читавом 19. веку.

У тој трошној кући становао је Џон Фокс, сиромашни канадски фармер који се доселио у Сједињене Америчке Државе са женом и троје деце: Маргаретом, Катарином и Лијом. Сви чланови породице били су побожни методисти.

Једног мартовског јутра 1848. године у кући су се зачули ударци, гребање и трескање. Трајали су данима и ноћима постајући све жешћи и крајем месеца колиба се тресла из темеља.

Сасвим случајно, за време те несносне буке, седмогодишња Катарина ударила је длаком о длан. Истог часа неко јој је одговорио такође ударцем длана о длан. Катарина је пуцнула прстима и добила исти одговор. И десетогодишња Маргарета је пљеснула рукама и, такође, добила одговор.

Девојчице су позвале родитеље па су Фокс и његова жена покушали да поразговарају с духом – у то да је био у питању дух више нико није сумњао. Успоставили су срдачну везу и дух им је поверио да је некада био трговачки путник Чарлс Розмер који је убијен баш у тој кући.

Сестре Фокс су, као славни медијуми за призивање духова, путовале широм Америке и сви су се дивили њиховим способностима, чак и познати писац Џејмс Фенимор Купер, аутор „Кожне Чарапе", „Последњег Мохиканца" и других дела.

Б. Дожић

Илустровао: Добросав БОБ Живковић

ТИНТИН ПЛАВИ ЛОТОС

ГЛЕДАЈ! ОВА КАСА ЗАПРАВО ЈЕ УЛАЗ У СУСЕДНУ КУЋУ!

ЧУДАН МИРИС... КАО ДА ЈЕ...

ОПИЈУМ! ЗАР НЕ?

Copyright © renewed 1990 by Casterman

ПЛАВИ ЛОТОС!!!

ШАНГАЈСКЕ НОВОСТИ
上海報

ПРОНАЂЕН ФАНГ СИЈИНГ

ПРОФЕСОР БИО ЗАРОБЉЕН У ПУШИОНИЦИ ОПИЈУМА

ПРОФЕСОР ФАНГ СИЈИНГ КОНАЧНО ЈЕ ПРОНАЂЕН. РАДОСНА ВЕСТ СТИГЛА ЈЕ ЈУТРОС. ПРОШЛЕ НЕДЕЉЕ УГЛЕДНИ НАУЧНИК ИШЧЕЗАО ЈЕ НА ПУТУ КУЋИ. ПОЛИЦИЈСКА ИСТРАГА БИЛА ЈЕ БЕЗУСПЕШНА. ТАДА ЈЕ У АКЦИЈУ СТУПИО ТИНТИН, МЛАДИ РЕПОРТЕР ИЗ ЕВРОПЕ, КОМЕ СУ ПОМАГАЛИ „СИНОВИ ЗМАЈА". ТАКО ЈЕ УТВРЂЕНО ДА ЈЕ ПРОФЕСОРА ФАНГА ОТЕЛА МЕЂУНАРОДНА БАНДА КРИЈУМЧАРА ДРОГЕ И ДА СУ ГА КРИЛИ У ПУШИОНИЦИ „ПЛАВИ ЛОТОС".

САДА СУ СВИ У ПРИТВОРУ. ПРЕТРЕСЕНА ЈЕ И КУЋА ЈАПАНСКОГ ГРАЂАНИНА МИЦУХИРАТА. ПРЕМА НЕПОТВРЂЕНИМ ГЛАСОВИМА, НАЂЕНИ СУ ДОКУМЕНТИ КОЈИ СВЕДОЧЕ О ВЕЗИ КРИЈУМЧАРА СА ШПИЈУНСКОМ АКТИВНОШЋУ ЈЕДНЕ СТРАНЕ СИЛЕ. СВЕ ЈЕ ВИШЕ ДОКАЗА О ТОМЕ ДА ЈЕ НЕДАВНИ ИНЦИДЕНТ НА ПРУЗИ ШАНГАЈ - НАНКИНГ МОНТИРАН КАО ИЗГОВОР ЗА ДУГОТРАЈНУ ЈАПАНСКУ ОКУПАЦИЈУ КИНЕ.

ЈУНАК ДАНА - ТИНТИН

ПОСЕТИЛИ СМО ВИЛУ ВАНГ ЧЕНЏИЈА НА НАНКИНШКОМ ПУТУ, У КОЈОЈ ОВИХ ДАНА КАО ГОСТ БОРАВИ ТИНТИН. ХРАБРИ РЕПОРТЕР, ЗАЧУЂУЈУЋЕ МЛАДОЛИК, ДОЧЕКАО НАС ЈЕ У КИНЕСКОЈ ОДЕЋИ. ЈЕ ЛИ МОГУЋЕ ДА ЈЕ БАШ ОН СРЕДИО СТРАШНЕ ШАНГАЈСКЕ ГАНГСТЕРЕ? ЊЕГОВ ДОМАЋИН, Г. ВАНГ, РЕКАО НАМ ЈЕ: „ОБЈАВИТЕ СВИМА ДА ЈА, МОЈА ЖЕНА И СИН ДУГУЈЕМО ЖИВОТ ТИНТИНУ." ЗАМОЛИЛИ СМО ТИНТИНА ДА НАМ СВЕ ИСПРИЧА.

(НАСТАВАК НА 5. СТРАНИ)

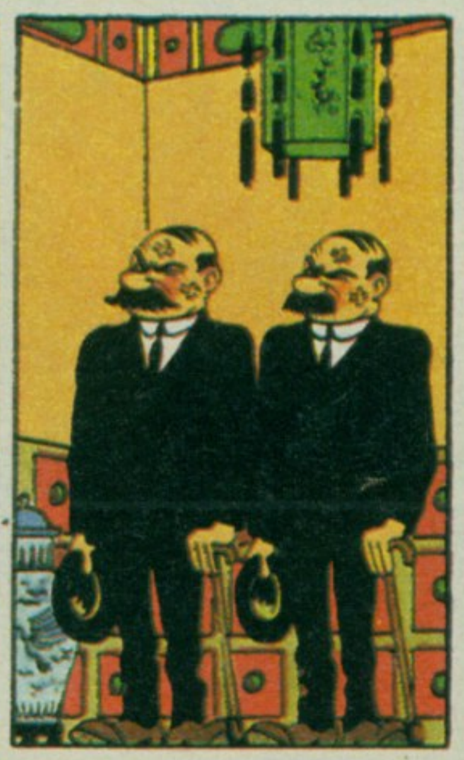

НАУЧНА ФАНТАСТИКА

Леонид Кудрјавцев

ДВА СУНЦА

Посматрач са стране могао би да закључи да су Крјал и Фрумас представници две готово разумне расе од којих је свака нормална само кад сија њено сунце

Жуто сунце додирнуло је хоризонт. Исплажених језика пси су трчали по Крјаловом трагу жудно њушећи мирис плена који измиче.

За њима је, држећи у шапи своју верну пушку, јахао Фрумас. Његово ловачко одело састојало се од наранџастог капута с мноштвом џепова, дубоких чизама и мале капе за коју је било заденуто перо вечне птице Хојхо која умире сваке секунде, а живи далеко иза црне пустиње, тамо где се небоставља са земљом и лаковерне звезде обасјавају тајанствена острва својим нежним зрацима.

Траг је прво водио на север, према великој реци, која своје успаване воде ваља према легендарној земљи уживања. Пола сата касније скренуо је ка старим јаругама где ујутру певају вуге и рђају остаци неке машине која је ту долетела ко зна откуд и остала заувек, не зна се зашто.

А кад се сунце већ напола сакрило иза хоризонта, Крјалов траг повео је према пећинама у подножју јоргованских планина чији су се врхови дизали до таквих висина да су за њих запињале чак и летеће медузе које су понедељком долетале у тај свет из земље вечних успомена, изгубљених снова и узалудних маштања.

Спазивши то Фрумас је крикнуо, мамузнуо коња и с откоченом верном пушком појурио још брже не би ли сустигао плен пре но што се сакрије.

Коњска копита бацала су увис бусење земље. Ветар је звиждао у ушима. Грана плаве брезе ошинула је Фрумаса по њушци и умало га није оборила с коња...

Крјала је сустигао на улазу у пећину. Нагло је зауставио задиханог коња, испустио рукавицу извезену чаробним каменчићима и нанишанио. Требало је још само да притисне обарач, али нешто је спречило Фрумаса да то уради. Као да му је нека невидљива рука стегла мозак не допуштајући му да мисли и делује. Немоћно је спустио верну пушку и она му је склизнула из руку...

Кад је то видео Крјал, искезио је зубе и, незграпно се помажући петом ногом, шмугнуо у пећину.

Фрумас је такође полако склизнуо с коња и,

заљуљавши се, погледао около стакластим очима.

У међувремену, жуто сунце се сакрило иза хоризонта, а кад се угасио и његов последњи зрак, Фрумас се спустио на све четири и отпузао према оближњем жбуњу. Са њега су спале чизме и ловачки капут. Капица с перцетом птице Хојхо закачила се за жбун казуриje и остала да виси на њему. Ослободивши се свих тих, сада непотребних ствари, Фрумас је срећно зарежао...

Живот без пушке

Пала је ноћ...

Шест сати касније на хоризонту се помолило плаво Сунце. Тек што су његови зраци пали на смарагдну траву у подножју планина, из пећине је испузао Крјал. Лагано, као да је мртав, кренуо је напред и ускоро се обрео пред кућицом из које је пре осам сати Фрумас кренуо у лов.

Отворио је шкрипава вратанца, прошао кроз уредно мало двориште и ушао унутра. Попео се на спрат и легао у кревет који је пре четрнаест часова напустио Фрумас. Али, спавао је само један минут, а кад је он истекао, одбацио је покривач, протрљао једно једино око шаком са четири прста и казао:

– Гле, јутро!

Обукао се, спустио у кухињу и спремио себи доручак који је с апетитом појео. А шта после доручка?

Крјал је изашао из куће и сео на малу клупу у башти и испустио прву серију од десетак јутарњих мехурића од сапунице, првокласног квалитета.

После тога могао је да се лати посла. Крјал је поштено окопао целу башту, опрезно радећи лопатом и пажљиво равнајући растреситу земљу. Довољно је да, не дај боже, пропусти једну ларву параграфа, па да остане без летине.

Кад је завршио тај посао, отишао је на ливаду и до ручка стигао да покоси приличну гомилу копнених алги. Закључио је да је за данас доста урађено, садео покошене алге у стог да се просуше и упутио се на ручак.

Вративши се кући у магновењу је припремио кајгану, а кад је била готова, додао јој је мало бертолетове соли, сео и презалогајио.

Потом се сместио у башту, испустио својих уобичајених десетак балончића од сапунице и приметио да се сунце већ спустило према хоризонту и да је време да крене у лов.

Крјал је навукао наранџасти ловачки капут, дубоке чизме и капицу за коју је било заденуто перце птице Хојхо. Скинуо је са зида своју верну пушку и пошао да оседла коња који се већ устајао у штали. Кад га је угледао, коњ је зарзао од радости и одмах похрскао комадић горког кристала који му је Крјал бацио.

Дакле, напред!

Хајка-вртешка

У почетку је јахао лагано, весело посматрајући псе који су га претекли десетак метара. Али, одједном су испред њега промакла чупава леђа. Плен! Прекрасан млади Фрумас!

Наранџаста крв јурнула је Крјалу у главу. Мамузнуо је коња. Пси су већ трчали по трагу, срећно завијали, само што звер нису ухватили за реп.

Прво су трчали у правцу реке, онда ка великим јаругама, а кад је плаво сунце нестало иза хоризонта кренули су према планинама. Крјал је стигао Фрумаса испред пећине, нанишанио, али није опалио. Верна пушка пала је у траву. Ловац се спустио са коња и, изгубивши одећу, сакрио се у жбуњу.

Пала је ноћ...

Ујутру се из пећине извукао Фрумас и кренуо према кући. Пошто је у свом кревету одлежао само један минут, пробудио се, можда по хиљадити пут, унапред уживајући у кајгани и првих десетак мехурића од сапунице.

Доручковао је, можда по стохиљадити пут, а онда поштено радио. Кад је пало вече, кренуо је у лов, није убио Крјала, отпузао је у жбуње. Ујутру је Крјал отишао кући и, можда по милионити пут, пробудио се у свом кревету радујући се унапред вечерњем лову...

И кад би неко извесно време са стране посматрао ову вечну вртешку, постало би му савршено јасно да су Крјал и Фрумас представници две разумне расе од којих је свака разумна само кад сија једно од сунаца – жуто или плаво. А за то је крива еволуција која уме да се нашали исто тако као и да ошине.

Опалићу, па шта буде

А ако би неко ноћу пришао кући у којој наизменично живе Крјал и Фрумас, имао би шта да види.

Чим се спусти мрак, у свим собама пали се светлост. Прислоните ли лице уз прозорско окно и погледате унутра, можете видети собу у којој за столом седи десетак чудних створења. А ако прислоните уво на кључаоницу, чућете како се она, гутајући Фрумасову и Крјалову храну, весело смеју, певају песмице, разговарају и причају вицеве.

Пошто се наједу, почињу да се веселе и играју необичне игре. Из куће тада допире трупкање, пљесак, звецкање посуђа и гласне здравице.

Међутим, чим се на небу појаве први бојажљиви зраци једног од сунаца, унутра завлада тишина.

На трем испред куће излази верна пушка. Жури да се надиви јутарњем небу. Онда се појављују пси. Они се бучно опраштају са верном пушком и један од њих је обавезно подсети да не погреши и увече, кад се ловац загледа и нанишани, учини све како треба. Тада на веранду излази коњ и каже да би било врло добро кад би ова двојица могла да се хипнотишу и то не на један дан већ цео месец. Стварно је заморно сваког дана галопирати за пленом и враћати се носећи одећу и капицу с пером птице Хојхо. И све то само ради тога да би ловац погледао у нишан.

Пушка, наравно, важна, клима и обећава да ће се постарати и једном то средити да хипноза делује цео месец. Али, засад...

И, сви се разилазе.

Коњ одлази у свој бокс у штали. Пси у штенару. А пушка остаје сама на веранди и неко време својим црним проницљивим очима, у којима нема радости, само туге, гледа на пут по коме морају проћи Крјал или Фрумас. Зашто се то дешава ујутру, пушка не зна. Али, зна разлог за тугу. То је зато што она тако жели да опали. Било кад. Бар једанпут.

Време пролази. Крјал или Фрумас само што се не појаве.

Пушка уздише и одлази са веранде пажљиво затварајући врата за собом. У соби прилази зиду на коме је закуцан ексер и пре но што поново буде висила. опет уздише и мисли како ће једном ипак опалити. Обавезно... Можда већ сутра...

В. М.

Каријере:

B-52's

КЛУБ СМРТОНОСНОГ РИТМА

Њих четворо – Фред, Кејт, Синди и Кит – представљају праву изложбу америчке кич културе. Дречаво одевени, комбинујући фризуре из педесетих, хипи шареториш из шездесетих и шминку данашњих дана, нуде модерну музику која је, ма како то чудно звучало, била модерна одувек. Срели су се случајно. Кејт Пирсон је дипломирала 1973. године и кренула аутостопом по Европи. У Ирској је срела свог „будућег бившег мужа" и одлучила да се настани у граду Атенсу у Џорџији. Први комшија био им је Фред Шнајдер који је студирао шумарство и радио у вегетаријанском рестора-

КОЛЕВКА ЉУБАВИ

Па, љуљај колевку љубави
љуљај колевку љубави
да, колевка љубави не њише се
лако, то је тачно

Горело је као ватрена лопта
кад је бунтовник узео дете невесту
да изазива, па дај лагано

Јер љубав усеца милион путева
дрма ђавола кад се лоше понаша
нисам ничија будала
дођи, продрмај то
шта год да радим

Да, колевка љубави не њише се
лако, то је тачно
послат са небеса, то је исправно
да опљачка колевку љубави
странице љубави не говоре
пристојно, то је тачно

Путеност за твог Ромеа
Да, девојко
Чујем да уздишеш
Лако је, знаш како да ми
удовољиш

Ова љубав покреће мој
котрљајући воз
то не можеш зауставити
није узалуд
нисам ничија будала
дођи, продрмај то
шта год да радиш

Ово су наднице љубави
њиши колевку љубави
ако ме изазиваш ноћас
ако ме милујеш добро
ако ме смириш ноћас
и допустиш ми да ти олакшам
колевку љубави

CRADLE OF LOVE

Well rock the cradle of love
rock the cradle of love
yes the cradle of love don't rock
easily it 's true
It burned like a ball of fire
when the rebel took a little child
bride
to tease, so go easy yeah
Cause love cuts a million ways
shakes the devil when he misbehaves
I ain't nobody's fool
come on shake it up
whatever I do
Yes the cradle of love don't rock
easily it's true
sent from heaven above that's right
to rob the cradle of love
the pages of love don't talk decently
it's true
Flesh for your Romeo
Yeah baby
I hear you moan
It's easy y'know to please me
This love starts my rollin train
you can't stop it
it ain't in vain
I ain't nobod'y fool
come on shake it up
whatever you do
These are the wages of love
rock the cradle of love
if you teaze me tonight
if you sleaze me all right
if you appeaze me tonight
and let me ease you
cradle of love

Текст и музика: Дејвид Вернер и Били Ајдол
Изводи: Били Ајдол

Појавили су се пре 13 година у време новог таласа. Када су постигли светски успех, њихов гитариста Рики Вилсон је умро и о групи се све мање чуло. Све до прошле године када су плочом „Cosmic Thing" постигли највећи тираж у својој другој каријери

ну. У истом граду живели су Синди Вилсон, специјалиста за милкшејк у једном ресторану и њен брат Рики који је са школским другом Китом Стрикландом носио пртљаг на аутобуској станици.

– Пре него што смо дошли на идеју да оснујемо групу окупљали смо се у једној дискотеци. Нисмо имали пуно новца па смо се облачили у старинарницама. У то време у мањим местима сви су се облачили у панк стилу, само црна и бела боја. Ми смо били потпуно другачији. Упадали смо на забаве и сулудо играли. Сматрали су нас за прилично дивље па су се чак и наши пријатељи плашили да им не дођемо на журку. Назвали су нас „Клуб смртоносног ритма" јер смо јурцали по забавама, али били смо врло креативни.

Једне вечери крајем 1976. године сви су отишли на вечеру у кинески ресторан а затим код пријатеља који је имао пуну кућу инструмената. Иако никада раније нису размишљали о томе да оснују групу, те ноћи компоновали су једну песму и одмах је снимили. Убрзо су у шесточланом саставу први пут засвирали и то на журци код пријатеља.

– Кућа се тресла од наше свирке – наставља Кејт. – Синди и ја обукле смо се као Барбике. Кит нам је смислио име. B-52 је сленг за одређену врсту фризуре а нама се допало јер је ту слово и број, згодно за графичко приказивање. Осим тога, постоји план да се настави производња бомбардера B-52, тако да тај назив може добро да нам дође у кампањи која треба то да спречи.

Своје прве снимке однели су у Њујорк, у два главна новоталасна клуба „Макс Канзас Сити" и „CBGB". Први концерт имали су 12. децембра 1977. и свих 17 посетилаца позвали су их на бис. Власник једне продавнице плоча финансирао је њихов први сингл са песмама „Rock Lobster" и „52 Girls". Плоча је врло брзо постала хит на независним листама.

– Крис Франц и Тина Вејмут из групе „Talking Heads" дошли су на наш наступ. Деби Хари из „Blondie" позвала нас је на журку, били смо одушевљени што смо ступили у друштво, закорачили на сцену. Потписали смо уговор са менаџером „Talking Heads" Геријем Курфистом и објавили први албум „The B-52's". – Гери је желео да нас сними управо онакве какви смо. Када смо чули снимке, запањили смо се, звучало је огољено, сувише стварно. Та и следећа плоча „Wild Plante" достигле су, међутим, златан тираж. Песма „Rock Lobster" постала је незаобилазна на свакој забави. На крају песме Синди је вриснула на начин на који је то чинила Јоко Оно. Џон Ленон је чуо песму у неком клубу на Бахамима, одмах је позвао Јоко телефоном и рекао јој: „Мрдај из стана, поново су спремни за нас!" Ленон је тврдио да смо га ми навели да се врати сцени а Јоко је једном изјавила да су неколико последњих недеља пре Ленонове смрти слушали наше плоче.

Невоље су отпочеле са трећом плочом. Објавили су мини ЛП „Mesopotamia" и разочарали публику.

– Тада смо били модерни – кажу – а публика не воли нагле промене.

Следећа плоча „Whammy!" из 1983. била је боља, али им није повратила ранију славу. Затим је, 12. октобра 1985. преминуо Рики Вилсон. Група је у то време управо завршила снимање плоче „Bouncing off Satellites", али су одложили њено објављивање.

– Нисмо били способни да кренемо на турнеју. Како би то било изаћи на сцену и свирати без Рикија?

– Осећали смо да је то, највероватније, и крај саме групе, али то нисмо говорили једно другом. Сигурна сам да је и људима из дискографске куће све то изгледало као крај и да су зато објавили плочу без икакве промоције, само да би видели шта ће се догодити – каже Кејт.

Међутим, Кит Стрикланд је напустио своје бубњеве и преузео улогу гитаристе и композитора.

– Гитару и клавијатуре свирао сам одраније – каже Кит. – Од самог почетка Рики и ја смо заједно компоновали. Тешко смо се навикли на то да можемо даље сами. Међутим, после три године неки наступи су добро примљени и то нас је охрабрило.

– Одувек смо се осећали као породица – додаје Кејт. – Рикијев утицај и успомена на њега и даље су део тога и заиста нам је било потребно да наставимо. Када смо поново почели да компонујемо, видели смо да наше аутобиографске теме сазревају и тако су настали нови хитови „Cosmic Thing" и „Love Shack". После трагедије, ова плоча је нека врста нашег поновног рођења.

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Мислим да смо ми идеална група за сингл плоче, само што за ових пет година нисмо имали ниједан хит."

Стив Мек (That Petrol Emotion)

НЕВЕРОВАТНО АЛИ ИСТИНИТО

ПЛЕЗИОСАУРУСИ У МРЕЖИ

Априла 1977. у мрежи јапанског рибарског брода „Цујо Мару" нашло се неко чудно биће – непозната морска животиња дугачка око 30 метара, која је личила на праисторијско чудовиште. Посада је, у ствари, извукла на палубу њен леш, али то није умањило узбуђење на броду. Пошто су располагали свом техником за снимање, начињено је безброј фотографија у боји и један краћи филм, а онда је капетан, бојећи се заразе, наредио да се лешина баци натраг у море.

Професор Токио Сикама, стручњак за палеозоологију, са универзитета у Јокохами, проучио је снимке и закључио да животиња не припада ниједној познатој врсти сисара, а није ни риба. У ствари, личи на плезиосауруса за кога се верује да је изумро пре око сто милиона година.

Неки други бродови покушали су да у тој зони поново изврку тело необичне животиње знајући да то може да им донесе много већу зараду од сваког другог улова, али то још нико није успео.

НЕСТАО, ПА НАЂЕН

Још док је била мала, Енглескиња по имену Кејт, из Јоркшира, сањала је како ће се једног дана удати за бркатог официра који, кад није у служби, носи спортску одећу, пуши лулу и вози спортски ауто.

Када је Кејт одрасла, њени родитељи преселили су се у Торонто. Ту је упознала особу која је управо одговарала оној из њених снова. Био је то Џон Тидзвел, официр канадске војске и аутомобилски ас аматер који се развео од своје прве жене и венчао с Кејт новембра 1956. Имали су троје деце, два дечака и девојчицу и чинило се да живе у срећном браку.

Крајем јула 1970, у својој барци на једра, Џон је кренуо у крстарење језером Симко, 56 километара удаљеним од њихове куће и више се није вратио. Нешто касније чланови спасилачке екипе нашли су остатке барке... Од њега није било ни трага. Осмог октобра те године власти су објавиле да је нестао, односно да се удавио. И, све се на томе завршило.

Међутим, Кејт Тидзвел је убрзо почела да сања снове у којима јој се појављивао њен покојни супруг. То ју је толико узнемирило да је 1979. посетила једног видовњака. Овај јој је рекао да Џон није мртав и да живи у неком другом граду, под другим именом и презименом Хафјард.

Кејт није оклевала. Одмах је кренула у потрагу за супругом и за кратко време обишла тридесет америчких држава. Није нашла мужа, али је и даље веровала у своје снове и речи видовњака...

У међувремену је у Денверу неки човек, звао се Роберт Хафјард, дошао у сукоб са законом. У ствари, намеравао је да крене на пут по Европи и од власти је затражио пасош. А пошто се у таквим приликама проверавају подаци о свакоме, утврђено је да је његово право име Џон Тидзвел, да је његова смрт била лажна и да је напустио своју породицу како би у Сједињеним Америчким Државама започео нови живот.

Његова „удовица" је одмах изгубила пензију, али је суду поднела захтев за сто хиљада долара одштете и издржавање деце.

НАТПИС НАГЛАВАЧКЕ

Почетком овог века у Бет Крику, држава Тенеси, нађена је камена плоча с натписом на непознатом језику. Извештај о овом проналаску и копију оног што је на њој било исписано послали су у Институт Смитсонијан, у Вашингтону, одакле је стигла потврда да се ради о старом запису на језику Чероки Индијанаца.

Пуних пет година су, међутим, настојали да одгонетну садржај тог натписа, а онда је археолог Џозеф Мејкер, из Џорџије, објавио да је табла, у ствари, била окренута наопако! Кад је исправио, видео је да је текст на хебрејском и да значи: „Прва година златног хебрејског доба".

Тајна је била решена, али сад није јасно нешто друго: да ли плоча потиче из Израела и како је доспела у Бет Крик?

Илустровала: Ивана Швабић

ШНИЦЛЕ ОД МАМУТА

Мамути су, по свему судећи, нестали са лица Земље пре отприлике десет хиљада година. Страдали су кад је наступило последње дуго ледено доба, али се мисли да су њиховом истребљењу допринели и све бројнији ловци који су их убијали ради меса, кљова и коже. Од почетка овог века до данашњих дана у леденим тундрама Аљаске, Канаде и Сибира нађено је на стотине смрзнутих тела ових животиња.

Остаци мамута нађени на обали реке Березовка у Сибиру на неки начин оповргавају постојеће теорије о њиховом изумирању. Овај мамут је савршено очуван – месо му је било тако идеално замрзнуто да су научници који су се окупили на лицу места одлучили да приреде гозбу – а на њој само шницле од његовог бута! Свет је био запањен, а научнике је највише изненадило то што су му у устима нашли чак и остатке хране... У тренутку смрти јео је зелениш којим се одликују појасеви са умереном климом.

Шта га је то следило до кости са залогајем који није стигао да прогута? Како то да се замрзнуо у секунди, као да је упао у течни азот?

Теорија по којој мамути нису успели да се прилагоде промени климе није могла више да опстане. Да је замрзавање било спорије, створили би се кристали леда и приликом одмрзавања дошло би до распадања ткива. Али, мамут са Березовке био је тако очуван и свеж да су могли да га поједу до последњег грама, без страха од тровања!

Температура која је неопходна да би се постигло тренутно замрзавање креће се око минус сто степени Целзијусових, а тако ниска није забележена чак ни у природном замрзивачу, односно леденој капи Арктика.

Шта је онда могло да изазове тако велики пад температуре? То, свакако, није била такозвана нуклеарна зима коју изазива експлозија атомске бомбе, а тешко да би се у овом случају могла прихватити и теорија по којој су вулканске ерупције и избацивање великих количина пепела у атмосферу заклониле сунце на дуже време...

Мисли се да је пре око десет хиљада година Земљу потресао страховит земљотрес, најјачи у историји наше планете, што је на саставима тектонских или континенталних плоча изазвало кључање лаве и вулканских гасова. Ови гасови су се подигли високо у атмосферу, а онда скупили око полова. Тамо су се брзо охладили и нагло почели да се спуштају ка површини Земље. При том су још више губили температуру – да би, пролазећи кроз топлији ваздух у нижим слојевима, тренутно изазвали замрзавање мамута који је на обали Березовке настојао да утоли глад.

С. И.

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

ИСПУЊАЉКА

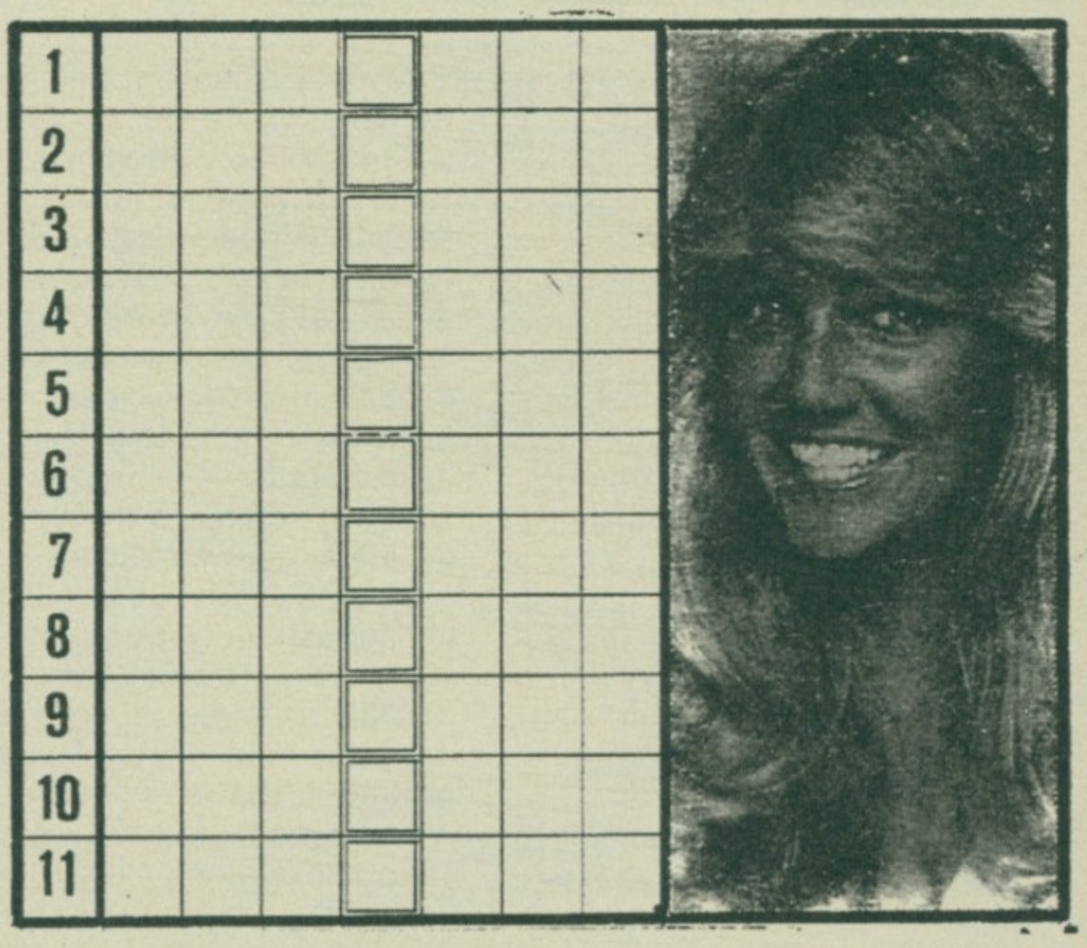

1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								

Уколико тачно решите ову испуњалку, у средњем усправном ступцу добићете име и презиме америчке глумице (Семи Џо у „Династији"). Први се опис односи на реч од прва три слова, други на реч од последња три слова, а трећи опис на реч која се пружа дуж целог лика.

ВОДОРАВНО: 1. Уз, код – Мера за електричну енергију – Прихватање, **2.** Чин, спис – Хркање – Учесница у неком догађају, **3.** Сневање – Аждаја, неман – Летња обућа, **4.** Швајцарски национални јунак, Виљем – Јединица за мерење надзвучних брзина – Одисејев син из Хомеровог епа, **5.** Део намештаја, астал – Име совјетске глумице Арепине – Филмска прича, **6.** Племенски врач – Наша индустрија нафте – Магличаста творевина на небу, **7.** Дивља звер, курјак – Заварено место – Град у Славонији, **8.** Славна немачка клизачица, Катарина – Бојно копље старих Германа – Тананост, **9.** Име америчког глумца Хантера – Грчко слово – Облик лека, пастила, **10.** Краљ из Шекспирове трагедије – Драж, шарм – Лирски песник, **11.** Наше острво – Турски племић – Истражни судски поступак, ислеђење.

РАЗЛИКЕ

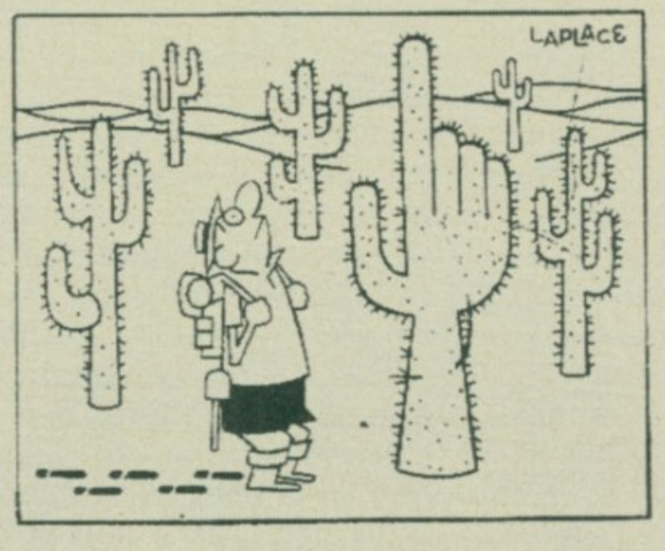

Ова два на изглед иста цртежа разликују се у осам детаља. Нађите их!

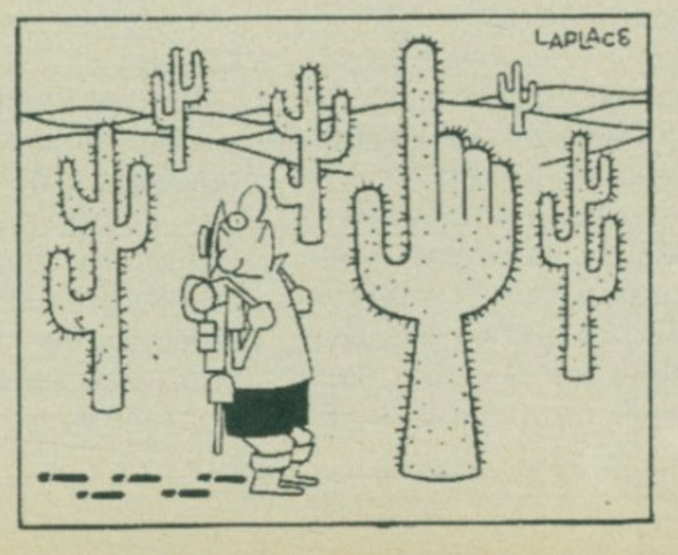

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

Природа као мајка и маћеха

МРАВ НИКАД НИЈЕ КРАЉ

... из једног јединог, али неумољивог разлога: титулу носи искључиво женка

Мрави из исте колоније препознају се по мирису – свака колонија има сопствени. А кад се сретну мрави из различитих колонија, они се прво оњуше, као ови на слици, а затим почиње борба. Мрави су, поред људи, једина врста на свету која се бори на смрт!

Свачија је љубав у облацима, па и мравља: у лето они стварно добију крила и вину се изнад траве и цвећа. То је њихов свадбени лет, њихов први и последњи, што ће рећи једини, љубавни тренутак. Чим прође „прва брачна ноћ", мушки мрави, исцрпљени, гладни и јадни вуку се још мало по земљи док не издахну. За разлику од њих, мравице се управо тада претварају у краљице, истина нешто отежале као свака будућа мајка, а оне, богами, носе и те како крцате „торбе" смештене у стражњем делу тела.

Крила саме себи очупају за не више од десет минута, а више им ничему и не служе: пошто су једном заувек завеле, опчиниле и искористиле толике мраве, више немају разлога да буду лепршаве. Спуштају се чврсто на земљу и настоје да избегну све опасности од паука и птица до биљки-месождерки (што зависи од места где живе). У томе ће успети тек свака хиљадита, али шта је то за мрављу популацију? Опет их је довољно да се врста сасвим лепо одржи.

Половични мушки мрави

У телу сваке „краљице" налази се семе многих мрава. Све у свему, то је количина довољна да она рађа пуних петнаест година! Краљица се зато смести на неком месту у земљи које она одабере и оцени као погодно за своју будућу палату, где затим издуби прве ходнике па крене да рађа тако што сваке године јаја која се створе у њеном организму оплоди из већ поменуте „банке сперме".

Из јаја се излегу ларве које она лиже, носећи истовремено и нова јаја... Мало-помало ларва се претвара у нову женку, никако мушког мрава! Мушки мрави настају на начин који научници не умеју да објасне. Наиме, догоди се да нека краљичина јаја остану неоплођена и управо из њих излегу се мушки мрави, иако се у јајима налази само половина хромозома мравље врсте. Како то да без оне друге половине настане биолошка јединка – потпуна је тајна.

Мушки мрави добијају крила како би се оспособили за једини посао у свом животу, а то је да полете за исто тако крилатим принцезама. Али, ни говора да све оне силне мравице које се излегу постану принцезе. Краљица мајка, строго деспотски, само некима дарује ту привилегију. Ево како: она лучи течност која се зове феромон, а хемијски то су мирисни молекули. Њима стерилише све остале женке истовремено одређујући свакој улогу у мравињаку. Неке постају дадиље, друге радница-чистачице, градитељке и остало, треће снабдевачи, четврте војници и тако редом. Тако настаје она чувена подела рада у мрављим колонијама а, боље рећи, све се одређује „одозго", вољом једне једине, краљевске главе.

и сналажљиве мравице

Све донедавно мислило се да је смисао за поделу рада код мрава урођен, то јест записан у генима. Да није тако, него да мрави, напротив, размишљањем и интелигенцијом све то раде, доказали су истраживачи на универзитету у Вилтанезу (Villetaneuse), у Француској. Они су посматрали једну колонију мексиканских мрава.

То је врста крупних јединки које је било лакше обележити него ситне. Сваком мраву залепили су нарочитим лепком број на леђа, а онда су недељу дана снимали живот у колонији. Тако су ушли у све појединости пре него што су извели кључни део опита: раздвојили су колонију на два дела, да виде шта ће сад мрави(це). Да ли ће се збунити, изгубити „компас", полудети, угинути или нешто пето?

На опште изненађење и дивљење биолога, оне су се снашле за тили час. Свака колонија је извршила прерасподелу послова и живот се наставио пуном паром у обе половине.

Ко зна каква још изненађења крије мрављи свет, што тек треба да се открије. После свега једна ствар са сигурношћу може да се закључи: мравице никако нису ни нежнији ни слабији пол. Оне све носе на својим плећима. Уосталом, мрави им служе за једну једину ствар у животу, ону са почетка приче. А како у природи ништа није случајно – ваљда се за друге делатности нису показали погодни, па ето, нису тако свестрани...

После свега: на латинском је мрав – formica – женског рода, а исто тако и у свим романским језицима.

Припремила
М. Крстуловић

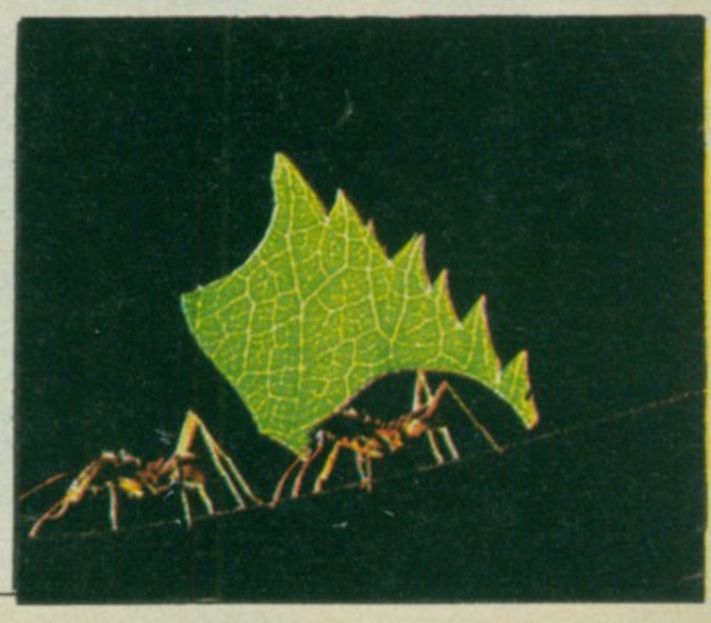

Само крилати мрави могу да се спарују. То чине једном у животу, па ипак довољно да се мрављa врста и те како добро обнавља...

Ово су мравице-раднице. Целог живота само тегле, то им је задатак и судбина.

ЈА ♥ ПТТ

1100 БЕОГРАД
МАЛА ПОШТА
П. ФАХ 124
МАКЕДОНСКА 29

Уређује: Иванка Миладиновић

Дон Кихот и ветрењаче

Молим вас да ми напишете када је објављен роман „Дон Кихот" и да ли је то истинита или измишљена личност. Још ме занима зашто се, и у ком смислу, употребљава израз „Бије се са

ветрењачама као Дон Кихот". Ваш сам редовни читалац и надам се да ме нећете изневерити.

АНТОН П.
Модрича

Почетком 1605. године у Мадриду је изашао из штампе први део романа „Велеумни племић Дон Кихот од Манче" Мигела де Сервантеса. Успех је био огроман, у првој години је шест пута понављано издање а онда је популарност Сервантесовог јунака прешла границе Шпаније.

Зна се да је Сервантес при писању овог романа имао два узора. То су били витешки романи „Амадис од Галерије" и Ариостов „Бесни Орландо". А што се самог „Дон Кихота" тиче, сачуван је податак да је у Сервантесово време један студент из Саламанке, читајући прекомерно витешке романе, изгубио разум и почео да се бори са измишљеним непријатељима. Такође се зна да је један уважени племић под утицајем Ариостовог дела напустио кућу. Ни име главног јунака, Алонсо Кихано, није плод пишчеве маште – пронађен је податак да се тако звао један чудак из породице његове жене.

Несумњиво да је Сервантес желео да покаже судбину неприлагођене личности, човека који не уме да схвати да оно што је за њега узвишено и вредно жртве, другима изгледа смешно и неумесно. Дон Кихот је трагикомична личност. Средина га одбацује јер покушава да јој наметне идеале који су јој страни а то покушава на погрешним местима и погрешним средствима. Ветрењаче су замишљени непријатељи на које је Алонсо Кихано, илити Дон Кихот, јуришао. Надамо се да сада схваташ за кога се каже да је Дон Кихот. Иначе, у роману се главни јунак враћа у стварност, признаје да је био смешан и прихвата живот какав уистину јесте.

Живот на води

Молим вас да ми не пишете због чега су Филипини толико атрактивни. Право да вам кажем, моја најбоља другарица ми је већ досадила својим уздисањем и жељом да једнога дана види та острва. Каже, посебно би хтела да упозна Бацао племе. Да ли оно стварно постоји или их је измислила?

МАРИЈАНА ТЕРЗИЋ
Скопље

Да су Филипини атрактивни – јесу. То је група од неколико хиљада већих и мањих острва у Малајском архипелагу. На њима живи преко тридесет осам милиона људи. Сви су, мање или више, везани за море, међутим, неколико хиљада људи који припадају племену Бацао живе у – чамцима. Ту се рађају, праве прве кораке, расту, стварају породице

и... умиру. Бацао значи рибар а зову их још и Самал–Лаот (морски Самали). Твоја другарица је о њима сигурно негде читала.

Племе Бацао је у сталној потрази за топлијим водама које запљускују јужне обале Филипина, односно архипелаг Сулу. Прави су уметници у роњењу, ненадмашни ловци на бисере и корале. Познају све ветрове и морске струје, више дана раније могу да предвиде наилазак тајфуна, да се склоне у лагуну и сачекају да прође невреме.

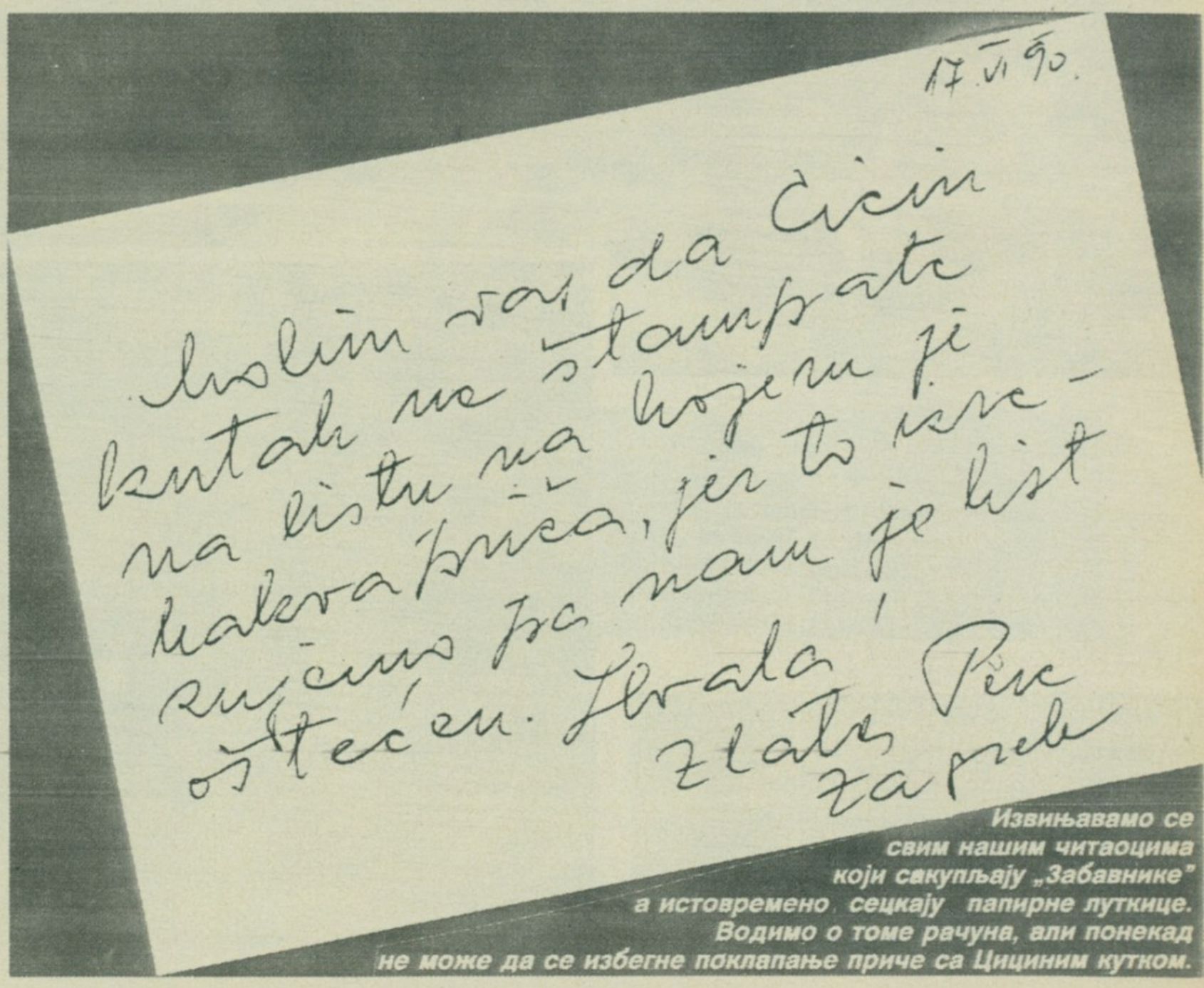

Извињавамо се свим нашим читаоцима који сакупљају „Забавнике" а истовремено сецкају папирне луткице. Водимо о томе рачуна, али понекад не може да се избегне поклапање приче са Цициним кутком.

Свака породица у племену Бацао мора да има по три чамца. Породица највише времена проводи у чамцу са настрешницом који се зове липа. Лагани уски чамац ценгинги служи за посете пријатељима, а трећи – дапанги – служи за риболов.

Припадници племена Бацао су веома затворени, па тешко да би твоја другарица могла да их посети. За утеху, у главном граду Филипина, Манили, постоји диван ресторан „Бацао" намењен туристима. На улазу је разнобојно једро, попут оних што украшавају чамце ових морских луталица.

Кутак за песнички тренутак

ДА САМ СВЕМОЋАН...

Да сам свемоћан
учинио бих да некој деци
храна не буде сан,
да им сваки дан
буде весео и радостан.

Људи треба да схвате,
да не смеју да зарате,
да се уништавања
оружја лате...

Оружје никако не бих
бацио у море или реку,
јер би тада и природи
сузе почеле да теку.

МАНЕ МАНДИЋ
ОШ „Веселин Маслеша"
Бачка Паланка

Пусти и друге...

Редовно те читам и пишем ти јер имам велику невољу. Наставник ми је дао дневник да га однесем учитељици и од тада ја редовно то радим. Мислим да су моје другарице због тога љубоморне и неће да се друже са мном. Не знам шта да радим.

ДУШИЦА
из Панчева

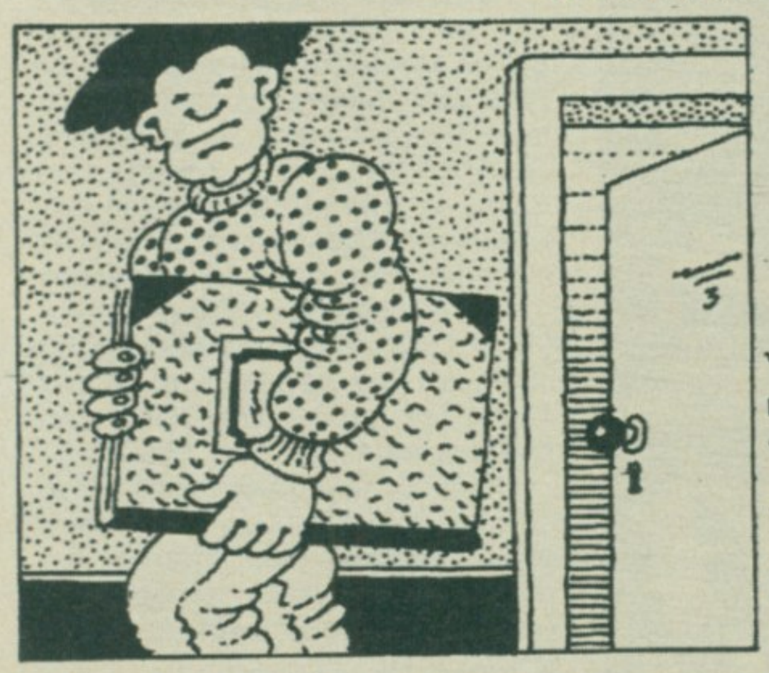

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

Ништа нарочито, само да ту „привилегију" уступиш некој од другарица. Замоли наставника да ти нађе замену...

Извињавамо се свим нашим читаоцима који сакупљају „Забавнике" а истовремено и сецкају папирне луткице. Водимо о томе рачуна, али понекад не може да се избегне поклапање приче са Циципим кутком.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Сабина Идризбеговић, Ц. Биједића 7/2, 70230 Бугојно – 11 година, сакупља налепнице, салвете и постере, воли музику, спорт и путовања.

●

Наташа Мотика, Омладинских бригада 10, 11000 Београд – 14 година, воли музику, путовања и дружење.

●

Маја Мулалић, Браће Рибар 9, 78400 Босанска Градишка – 12 година, сакупља налепнице, воли спорт.

●

Тања и Нина Милосављевић, за клуб „Гремлини", Јастребачка 37, 11060 Београд – желе да се дописују са младима из наше земље.

●

Барбара Шипрак, Вј. VI СУК-а 10, 54000 Осијек – 15 година, воли музику.

●

Андријана Марковић, 27. марта 58, 81000 Титоград – 14 година, сакупља постере, воли забавну и поп музику.

●

Оливера Дробњак, Драгољуба Савића 176, 31330 Прибој – 15 година, воли музику и спорт.

●

Јелена Инђић, Омладинских бригада 12/18, 11070 Нови Београд – 13 година, воли реп музику, жели да се дописује са вршњацима.

●

Стеван Јовановић, Маршала Тита 72/2, 12374 Жабари – жели да размењује сличице „Животињско царство."

●

Маријана Петревска, Георги Димитрова 22, 26201 Јабука – 13 година, воли музику и филм, сакупља постере и сличице „Чунга–Лунга."

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

ИСПУЊАЉКА – ВОДОРАВНО: прихват, актерка, сандала, Телемах, сторија, маглина, Вуковар, виткост, таблета, лиричар, истрага.

РАЗЛИКЕ:

видите цртеж!

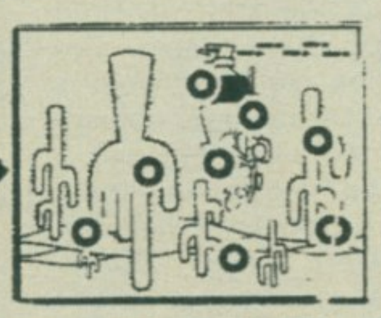

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2031

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „ПОЛИТИКА"
др Живорад Миновић

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ликовно-графички уредник), Славољуб Кецић (помоћник гл. уредника), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Миладиновић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Неваждић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Стешић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Месечна 48,00 динара, тромесечна 144,00 динара, полугодишња 288,00 динара

ПРЕТПЛАТА
ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Месечна 96,00 динара, тромесечна 288,00 динара, полугодишња 576,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875 уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО
У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ШЕСТОМЕСЕЧНА:

САД	USD	50.–
СР НЕМАЧКА	DEM	83.–
ШВЕДСКА	SEK	297.–
ФРАНЦУСКА	FRF	276.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF	71.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика" код БЕОГРАДСКЕ БАНКЕ, Деоничарско друштво, Главна филијала „ИНВЕСТБАНКА" – Београд, на рачун број: 60811-623-63-257310-999-00054 уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

* ГОДИШЊУ ПРЕТПЛАТУ НА ЛИСТ НЕ ПРИМАМО.

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

Уз поклон у овом броју

Спад Веб „врабац" међу горостасима

„ЦРВЕНО-БЕЛИ" ИЗ АТЛАНТЕ

Иако на кошаркашкој карти САД постоји још од 1949, „Атланта-Хоукс" не могу да се похвале неким великим успесима – једини шампионски прстен освојен је далеке 1957/58.

Данашња „Атланта" звала се од 1949. до 1951. „Црни јастребови" и играла је своје утакмице у три града. По томе је остала записана у историји NBA. У Милвоки се сели 1951. где остаје до 1955. и у том периоду једино је значајно да је из имена избацила „црни", остали су само „Јастребови" (Хоукс).

Највећи узлети клуба везани су за селидбу (1955) у Сент Луис када је легендарни Боб Петит довео „Хоуксе" до једине титуле.

Преласком у Атланту (1968) „Јастребови" су, бар што се промена места боравка тиче, нашли мир.

Оно што није успело бившим познатим члановима овог клуба. (Лени Вилкенс, Лу Хадсон, Волт Белами, Зелмо Бити, као и Пит Маравић, пореклом Југословен и можда најталентованији кошаркаш који се до сада појавио у NBA), тешко да ће ове године поћи за руком Доминику Вилкинсу, Мозису Мелоуну, Глену „Доку" Риверсу, Спаду Вебу и осталим „актуелним јастребовима".

После доста година нови успон „Атланте" почео је 1975. године када је Тед Тарнер купио овај клуб. Тарнер је данас власник моћне империје комуникација. Све је почело куповином 17. канала локалне ТВ-станице 1970. да би данас у његовом поседу биле „TBS Супер стејшн", „TNT" (кабловска телевизија), „CNN" (нон-стоп програм вести), „Хедлајн њус", „CNN радио", још неколико компанија као и бејзбол клуб „Атланта Брејвс".

Тарнер је створио и „Игре добре воље" а озбиљно размишља и да организује сопствену, приватну олимпијаду. Недавно је за 250 милиона долара његова ТВ-станица „TNT" откупила ексклузивно право за преносе утакмица NBA у наредном четворогодишњем периоду.

Као способан бизнисмен космополитске оријентације, Тарнер је међу првима предвидео уједињење професионалне и аматерске кошарке, то јест ширење утицаја NBA ван граница САД. Тако је на драфту (бирање аматерских играча) 1987. „Атланта", очигледно мислећи на будућност, на списак својих жеља ставила следеће кошаркаше: Сонг Тао (Кина), Тео Кристодулу (Грчка), Хозе Антонио Монтеро (Шпанија), Рикардо Морандоти (Италија) и Фрањо Араповић (Југославија). Годину дана раније „капарисан" је Валериј Тихоненко (СССР) а у сезони 1989/90. члан „Јастребова" постао је Александар Волков (СССР, у овогодишњем првенству вероватно неће играти због повреде).

Прва звезда „Атланте" је Жак Доминик Вилкинс (његов брат Џералд је члан „Њујорка", екипе о којој ћемо писати у наредном броју), један од десетак најатрактивнијих учесника професионалног каравана. Рођен у Француској пре 30 година (отац му је био војно лице) у својој игри је задржао нешто од француског шарма. Доминик (203 cm) је расан стрелац изванредних физичких могућности. Када крене према кошу, акције обично завршавају „закуцавањем", али претходно у ваздуху направи још финту-две или чак и пируету. Уочи „ол стар" утакмице 1988. у Чикагу у традиционалном такмичењу у „закуцавању", по оцени свих, само не судија које су за победника прогласиле Мајкла Џордана, он је био најбољи.

– После проглашења пришао ми је Мајкл и рекао: „Ти си победио и ти то знаш". Одговорио сам: „Није важно, све је О. К." – каже Доминик.

Ако је 1988. незаслужено изгубио титулу, 1986. је био први који је стегао руку победнику Спаду Вебу („високом" 169 cm), иначе клупском другу. Веб је једна од атракција NBA, има одраз од 105 центиметара, и ево већ шесту сезону овај „врабац" одолева налетима горостаса.

Гледајући освојена признања, најтрофејнији играч „Атланте" је центар Мозис Мелоун (и он је за место на коме игра изузетно низак – 208 центиметара). Мелоун је три пута проглашаван за најбољег играча NBA и један је од четворице кошаркаша који су право из средње школе, прескочивши колеџ, постали професионалци.

Прошле и претпрошле године „Атланта" је сврставана у ред највећих кандидата за освајање титуле. Догодило се управо супротно – 1988/89. Милвоки је избацио „Јастребове" у првом колу „плеј-офа", а 1989/90. „Хоукси" се нису ни квалификовали за додатно такмичење. Без обзира на неиспуњена очекивања, „Омни арена" (16.371 место) скоро увек је попуњена. Пре четири године „Атланта" је имала 2.343 продате претплатне карте, ове 13.500!

Лоши резултати довели су до смене тренера „црвено-белих" (боја дресова). Мајк Фрателo (сада ТВ коментатор) морао је да оде, а на његово место доведен је Боб Вајс.

– Наш сан је титула. Иако многи мисле да смо отписани, ја верујем да ће „Јастребови" поново високо летети – каже Вајс. – Ове године многи ће осетити снагу „црвено-белих".

Р. Павловић

(У следећем броју поклањамо вам „Њујорк Никс")

BATMAN WITH ROBIN

BY BOB KANE

У БОРБИ ПРОТИВ ЗЛОЧИНА

BATMAN, ROBIN, and indicia are trademarks of DC Comics Inc. All Rights Reserved.

WALT DISNEY

МИКИ

ИКИ ЋЕМО ПЕШИЦЕ ДО ШИЉЕ!

ХОЋУ ДА „ПРОШЕТАМ" МОЈЕ НОВЕ ЦИ-ПЕЛЕ!

БАШ МЕ ИНТЕРЕСУЈЕ КАКО ШИЉА НАПРЕДУЈЕ СА СВОЈИМ МАЂИОНИЧАРСКИМ ТРИКОВИМА!

ШИЉА

Distributed by King Features Syndicate

СЕЗАМЕ, ОТВОРИ СЕ! ЕВО, УЛАЗИМО У АЛИ -БАБИНО ЦАРСТ-ВО...

ИЗВО-Л'ТЕ!

А САД ЋУ ВАМ ПРИКА-ЗАТИ ЈЕДИНИ ТРИК КОЈИ САМ ДОСАД НА-УЧИО!

АБРАКАДАБРА И- ХОП! ЕВО ГА -ЗЕЦ ИЗ ШЕШИРА!

ВАУ!

3-25

САМО, САД ИМАМ ЈЕДАН НОВ ПРОБЛЕМ!

А ТО ЈЕ?

Copyright © 1990
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

КУДА ЋУ СА ОВИМА?